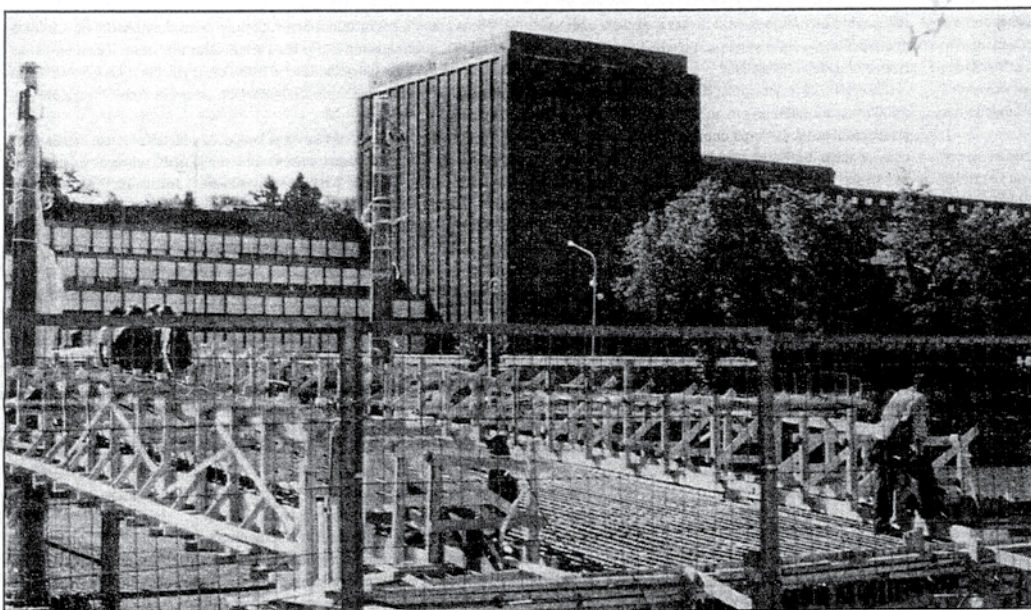

KARENSSISANOMAT 4 97

KUKAHAN TÄSSÄ OIKEIN YLIKUUMENEE!

Hallituksessa ja erityisesti valtiovarainministeriössä tuntuu olevan hyvin sisäänlämpiävä ilmapiiri, koska sieltä varoitellaan jatkuvasti ylikuumenemisesta, mikäli työllistävää rakentamista jatkua ja lisääntyy nykyisestäään. Työmailla ja työttömien keskuudessa asiasta ollaan vahvasti eri mieltä, erimielisyyttä on myös hallituksen sisällä. Aihetta sivutaan lehdessämme useammassa jutussa, mm. sivuilla 2 ja 7. Kuvamme on Turusta Aurajoen rannasta, jossa kaikkesta huolimatta rakennetaan. Kuuma-kallet (ja -sault) hypäkööt Auran aaltoihin jäähdyttelemään!

Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmä:

Peruspäivärahaan tasokorotus, työttömille normaali matkustusoikeus

Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmä otti järjestäytymiskokouksessaan 4. kesäkuuta kantaa ulkomaille matkustamisen turvaamisen ja peruspäivärahan korottamisen puolesta.

Lakiehdotus työttömien oikeudesta matkustaa ulkomaille päivärahoikeutta menettämättä on ollut pitkään eduskunnan käsiteltävänä. Ihmisoikeusryhmän mielestä ehdotus on epäonnistunut, koska se asettaa matkustusoikeudelle sellaisia ehtoja, jotka liikaa rajoittavat perusoikeuksia. Ihmisoikeusryhmän kannanotton mukaan työttömillä ja heidän perheillään

tulee olla sama oikeus matkustaa kuin työssä käyvillä.

"Työttömältä voidaan edellyttää aktiivista työnhakua ja tavoitettavissa olemista, mutta ei sen suurempaa sitoutumista työelämään kuin työssä olevilla. Muutoin loukataan hallitusmuodossa olevaa kaikille turvattua liikkumisvapautta", sanoo ihmisoikeusryhmän varapuheenjohtajaksi valittu oikeustieteen apulaisprofessori **Martin Scheinin**.

Työttömien peruspäiväraha ja työmarkkinatuki on tilapäislailla jäädytetty 118 markkaan, joka on verotuksen jälkeen selvästi alle toimeentulo-

tuen tason. Tämä on ihmisoikeusryhmän mielestä ristiriidassa sen hallitusmuodon kohdan kanssa, jonka mukaan työttömyysturvan tulee olla korkeampi kuin viimesijaisen toimeentulon. Peruspäivärahaan ja työmarkkinatukeen tulee työttömien ihmisoikeusryhmän mukaan viipymättä tehdä tasokorotus.

Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmä toivoo yhteydenottoja ja ehdotuksia myös yksittäisiltä työttömiltä. Ryhmän puheenjohtajana toimii teol. tri **Seppo Kjellberg**.

Ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmän on asettanut kirkon diakonia- ja

yhteiskuntatyön keskus yhteistyössä työttömien valtakunnallisen yhteistoimintajärjestö TVY:n kanssa. TVY:llä on ympäri Suomea reilut 200 jäsenyhdistystä. Idea asiantuntijaryhmän perustamisesta syntyi työttömien ihmisoikeuspäivillä Järvenpäässä. Työttömät ja kirkko järjestivät seuraavat ihmisoikeuspäivät Järvenpäässä 13.-15.10.1997.

Lisätietoja: kirkon yhteiskuntatyön sihteeri **Ilkka Sipiläinen** puh. (09) 1802 308 ja 040-544 1158 tai Martin Scheinin puh. (09) 1912 3140.

Tyhjä tila on täyttä tavaraa

Työttömien toiminnan monipuolisuutta kuvaa hyvin kulttuuritoiminta, mm. omat teatterit. Lappeenrannassa työttömät kulttuuriharrastajat tekivät kesäteatterin keinoja käyttävän farssin, jossa oli pientä piikkiä yhteiskunnan menoja kohtaan.

Sivu 3

Ihmistyön kunnia palautettava

Kun automaation aikana verotetaan työntekijöiden päänalustuksen mukaan, ei ihme jos velkaa pitää ottaa velan päälle. Ollisiko jälleen ihmistyön vuoro? Aiheeseen liittyviin kysymyksiin vastaa "toisinajattelija" Ari Ojapelto.

Sivu 6

Milläs ensi vuoden na työllistetään?

Työllistämispalvelu on ollut merkittävä pitkäaikaistyöttömien työllistämismessä. Työvoimapolitiikan uudistamisen nimissä se aiotaan lopettaa ensi vuoden alusta alkaen. Miksi ja mitä tilalle?

Sivu 10

Orjiksi jälleen?

Työttömän pitäisi koko ajan olla puheilmien ääressä, hoitamassa lapsiaan, risusavotassa korvausta vastaan ja tunninkin työkeikalla milloin hyvänsä. Kirjailija **Vuokko Tolosen** mielestä kovenevat vaatimukset ja asenteet enteilevät uutta orjayhteiskuntaa.

Sivu 20

29.8.1997 Hannu Oittinen

Kun konstit loppuu, tarvitaan taitoa

Vanha sanonta "kun taito loppuu, konstit alkavat" tuli tässä työllisyystilanteessa kääntää toisin päin. Konsteja työllisyyspolitiikassa nimittäin on kokeiltu tukuitain ja uusia tehtäillään, työttömyys ei vain merkittävästi alene, puolittumisesta tai loppumisesta puhumattakaan. Konstit alkavat olla lopussa, nyt tarvitaan taitoa.

Teknistä taitoaahan olisi varmasti kääntää yhteiskuntapolitiikka työllistävään suuntaan, mutta rohkeus tehdä toisenlaista politiikkaa puuttuu. Työllistävän yhteiskuntapolitiikan esteeksi löytyy syytä inflaation kasvusta talouden ylikuumentumiseen, korkotason noususta kilpailukyyn ja erilaisiin signaaleihin kansainvälisille sijoittajille.

Todellisia syytä paikalleen jämähtäneeseen tilanteeseen harvat uskaltavat ainakaan ääneen sanoa. Muutamia toisinajattelijaita Suomestakin sentään löytyy vaikutusvaltaisilta paikoilta. Helsingin yliopiston sosiaalipolitiikan professori J.P. Roos on Helsingin Sanomien vieraskynäpalstalla pohtinut työttömyyden ja Emun suhdetta harvinaisen rohkealla tavalla.

Roosin mukaan Emun lähtymiskriteerien saavuttaminen ja työttömyyden puolittaminen ovat ristiriidassa keskenään. Hän toteaa, että arvioiden mukaan inflaation pudottaminen kolmesta prosentista nolleen lisää työttömyyttä noin kahdella prosentilla. Koska suurtyöttömyyden keskeinen hyöty on alhainen inflaatio, ei hallitus ole toissaan pyrkinyt työttömyyden selvään alenemiseen.

Toinen toisinajattelijana on mainonnan suunnittelija Ari Ojapello, joka on tutkinut työttömyyden ja verotuksen suhdetta puolitoista vuosikymmentä. Hän vertaa vuosia 1990 ja 1993 todeten saman tuotannon syntyneen kahdeksan miljardia pienemmällä palkkapotilla ja 20 miljardia pienemmällä veropotilla, vaikka yksityisten kansalaisten verorasitus kasvoi. Samaan aikaan ostovoimaa

katosi liki 30 miljardia ja yhteiskuntaan syntyi 80-100 miljardin rahoitusvaje.

Noina vuosina maahan ilmaantui jättityöttömyys. Mikäli vallitseva käsitys ihmisten passiivisuudesta ja työhaluttomuudesta työttömyyden syynä pitäisi paikkansa, olisi noina vuosina maamme yli pyyhkinyt merkillinen passivoiva virus. Niinkauan kuin työttömien kimppeun käydään "aktiivoinnin" ja kontrollin lisäämisen hengessä, ja jätetään todelliset syylliset kasvattamaan voitojaan, ei työttömyyslukuissa tapahdu oleellista muutosta.

Työministeriön virkamiesten Harri Skogin ja Heikki Räisäsen nimissä tehty ohjelma Toimivampiin työmarkkinoihin pitää sisällään juuri tämän perusheikkouden. Sinänsä hyvätkin uudistukset jäävät merkityksettömiksi tai kääntyvät jopa tarkoistaan vastaan, ellei samalla puututa työttömyyttä tuottavan kasvun ja väärityneen talouden rakenteisiin.

Siksi onkin hyvä, että jotkut Roosin ja Ojapellon tavoin uskaltavat sanoa lääneen sen, mitä työvoimatoimistoissa, sosiaaliluokilla ja leipäjonoissa olevat kansalaiset osaavat lukea uutisten ja juhlapuheiden rivien väliltä. Niinkauan kuin maassa on puoli miljoonaa ihmistä sekä työttöminä että ruokapankkien asiakkaina (Tv-uutiset 27.8.), ei ole pelkoa talouden "ylikuumentumisesta".

Olisi yhteiskunnan kaikkien osapuolten onni, jos politiikan kritiikki ymmärrettäisiin positiivisesti, kansalaisten ja heidän järjestönsä huolena yksilöiden tilasta ja yhteiskunnan tulevaisuudesta. Mutta kun eritoten pääministerin suulla ammutaan kaikki mikä vähänkin liikkuu, ei ole toivoa paremmasta. Jäljelle jäävät poliittiseen tai taloudelliseen asemaansa kiinni tarraavat fossiilit. Säiliä niitä tulevaisuuden koululaisia, jotka aikanaan historian tunneilla pänttäävät päähänsä tämän ajan yhteiskuntapolitiikkaa.

Karensisanomat 4/97
29.8.1997

Julkaisija

Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY ry
Päätoimittaja

Hannu Oittinen
puh. 050 - 5953105

Toimitusneuvoston puheenjohtaja

Lea Karjalainen

Toimituksen osoite
Käenkuja 3-5 N, 5.krs
00500 Helsinki

puh. 09 - 73104114
fax 09 - 7310 4115

Alueelliset avustajat

Helsinki: Marjoliisa S iira
Porvoo: Eija Lippo

Varkaus: Matti Mäkelä

Kuopio: Liisa Tapanen

Jyväskylä: Jaana Tolvanen

Kokkola: Petteri Snellman

Joensuu: Eija-Helena

Kettunen

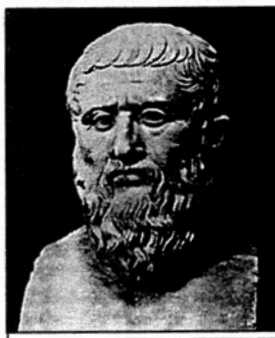
Oulu: Tarja Miettinen

Painos 30 000 kpl

Painopaikka

Kangasalan Lehtipaino Oy
PL 28, 36201 Kangasala

Ernesti Stressivaara

Sain potkut, olen siis olemassa

Otsikon viisaus on peräisin erältä entisaikojen ajattelijalta. Tämä nykysovellus syntyi työnantajani huomattua minun olevan olemassa.

Antikiin filosofi Platon suunnitteli ihanneyhteiskunnan, jossa kansa luokiteltiin tehtävänsä mukaan kolmelle tasolle. Kansalaisten tehtävät alimmasta arvostetuimpaan luetuina olivat; työntekijät, sotilaat ja ajattelijat. Viimeksimainittu tehtävä vaati onnistuakseen jo leppoisaat kylpylä-olosuhteet.

Minä sain potkut asteikon alapäästä. Mitkö voisin sitten enää puuhastella? No, - toisin kuin ennen, nyt jää aikaa ajatteluunkin.

Puheenjohtajan palsta Lait muuttuvat, mitä tilalle?

Viime aikojen keskustelu toimeentulotuen väärinkäytöistä on korventanut mieltä, puolin jos toisinkin. Keskustelu lähti liikkeelle Joensuun sosiaalitoimen taholta. Keskustelun taso ja henki on syyllistyneet kaikki toimeentulotuen saajat. Muistuttaa sopii, etteivät kaikki toimeentulotuen saajat ole työttömiä.

Opiskelijat, osa-aikatyötekevät ja koko-aikatyötä tekevät matalapalkkaiset joutuvat myös turvautumaan toimeentulotuen ja heillä on myös siihen oikeus hallitusmuodon 15 a §:n 1 momentin mukaan. " Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää, turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon " Näin lyhykäisyydessään.

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton järjestämät Sosiaaliturvan päivät pidettiin 6.-8.8. Joensuussa. Seuratessani keskustelua Joensuussa, väärinkäyttäjien määrän arveltiin olevan noin 2 prosenttia kaikista tuen saajista. SAK:n jäsen tutkimuksen mukaan työttömäksi jäävä henkilö ei helpolla mene sosiaaliin luokulle. Syyllistämisen tässä yhteydessä on julmaa ja vaarallista. Odottaako esimerkiksi Joensuun sosiaalitoimi, että me työttömät ryhdymme ilmiantamaan toisiamme ja näin auttaissimme kuntia.

Julkisuudessa on muun muassa on Raha-automaattiyhdistyksen toimitusjohtajan suulla esitetty vaatimuksia, että työttömyysturvaa vastaan pitäisi kansalaisilta vaatia aktiivista työtä yhteiskunnan hyväksi. Esimerkkinä mainitaan 15 tuntia viikossa, korotettuna jollakin. TVY:n kantana ei voi olla pelkällä työttömyysturvalla veloitettu työn vastaanotto Työstä täytyy aina saada palkka. Palkka ja korvaus ovat kaksi eri asiaa.

Työministeriö tuo vuoden 1998 budjetissa työllistämiseen ns. yhdistelmä-tuen, eli työmarkkinatuen ja työllistämistuen yhdistelmän, jolla voitaisiin palkata pitkäaikaistyön työhön, tuen vaihdeltaessa 2500 mk -5000 markkaan. Asia on sinällään ihan hyvä, mutta kun ajatellaan meidän omaa järjestökenttää, mistä me revitään ne loppurahat. Tuki pitää sisällönsä myös palkansivukustannuksiin tarkoitettua rahoitusta.

Meidän linjamme on, että kaikessa työllistämässä pitää noudattaa TES:iä ja siitä me emme saa livettä. Joissakin kunnissa on toimeentulotuen asiakkaita ohjattu työhön toimeentulotuelle. Se on kuntien sosiaalitoimen ja asiakkaiden välinen asia. Nyt meidän mielestämme kunnille tulisi suoda mahdollisuus käyttää toimeentulotukea yhdistelmätuen kanssa yhdessä pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Näin kunnille ohjautuisi työllistämiseen arviolta 6000 - 7000 markkaa, työttömän toimeentulotuen suuruudesta riippuen. Kunnan oma osuus jäisi enää hyvin marginaaliseksi.

Saamiemme tietojen mukaan työllistämispalvelu lakkaa vuoden alusta. Työllistämispalvelun kautta on TVY:n jäsenyhdistyksissä työllistetty kerralla noin 500 henkilöä, 1000 henkilöä vuositasolla. Tilalle tulee omatoimisuusavustuksiin 10 miljoonaa markkaa entisen 10 miljoonan lisäksi. Yhdistykset voivat saada vetäjien palkkaukseen 100 prosentin rahoituksen tätä kautta. Murhe on vain siinä, ettei 20 miljoonaa riitä alkuunkaan. Pelkästään suurimpiin yhdistyksiin kuuluva Turku tarvitsisi yksistään budjettiin kaavailun rahan.

Parin markan päivärahan korotuksella ei ole käytännössä työttömälle mitään merkitystä. Kunnallisvero leikkaa siitä myös osansa. Verokeskustelussa tuli viimeinkin käydä härkää sarvista ja puhua myös kunnallisverotuksen alimman rajan nostamisesta esim 30.000 markkaan. Mistäkö rahat tilalle? Yhdyin sosiaali- ja terveysministeri Terttu Huttu-Juntunen esittämään ajatukseen Joensuun Sosiaaliturvan päivillä, eli verotuksen painopistettä tulisi siirtää automatisoituneen teollisuuden puolelle. Tämähän on ollut TVY:n kanta jo monta vuotta. Vienti vetää niin että kohina käy, mutta luvattuja työpaikkoja tai muuta jaettavaa ei näy tavallisen kansan elämässä.

Sosiaaliturvan päivillä Melody Karvonen puhui omassa alustuksessaan suvaitsevaisuudesta. Tärkein viesti Melodyn puheessa oli: Suvaitsevaisuus = hyvä yhteistyön tae. Me ihmiset olemme kaikki erilaisia. Kunpa vain oppisimme hyväksymään toistemme erilaisuudet, erilaiset maailmankatsomukset ja vajavaisuudet.

Helsinki 12.8.1997

LEA KARJALAINEN

Kaikkea muuta kuin "tyhjä tila"

Lappeenrannan työttömät ovat aiemminkin kunnostautuneet teatterin tekijöinä ja, mikäli on merkkejä uskomisen, tulevat vielä kunnostautumaan. Viime vuonna työttömien teatteri esitti Suomen kantaesityksenä Dario Fon näytelmän Lihava on kaunis. Tänä vuonna oli vuorossa oma tuotanto alusta loppuun saakka, nimi-merkki Reitu B. Virtaajan farssein perinteitä kunnioittava Kun on lusikalla annettu.

Virtaajan teksti sijoittuu mielisai-
raalamiljööseen, jota varjostaa avo-
hoidon nimellä kulkevat leikkaukset.
Toinen ongelma on lottovoitto ja ar-
vatenkin katoava kuponki. Osansa
farssein piikeistä saavat viinan kanssa
pelehtiminen, grynderiys ja kaikkeen
alistuva tyytyväisyys tyyliin "toi-
saalta on ihan hyvä, että...".

Hulvaton ja paikoin osuva teksti
hukkuu ajoittain kesäteatterin keinoi-
hin; pakkohuumoriin ja liiallisiin
henkilöhahmoin, joista osa jää vail-
le tarkoitusta katsojan kannalta. Jos
leikkaukset ovat jossain puolusteltavia
niin ylipitkissä tekstissä ja rönsyile-
vässä ohjauksessa. Samalla tekstin pu-
reus kärsii, sillä esityksestä ei ole
pitkä matka yhteiskunnalliseen fars-
siin. Sellaista tässä töitä viikköön tar-
vittaisiin.

Lavastuksessa sen sijaan taloudel-
linen niukkuus oli oivalluksen ohella
toiminut hyvin. Lepolinnan räiskyvän
värikä seinä, kaivo, keinu ja puiupino
oli ympäristö, jossa tämä ylisuuri
joukko saattoi elää ja hengittää. Riit-
tävän suuri lava ja siihen sulautuva
luonnonympäristö antoivat tilaa var-
sinkin esityksen katseen vangitsijalle
eli Esa Uskin esittämälle Jouko (Turk-
ka) Paralle.

Metsuri Uskin hämmästyttävä yh-
dennäköisyys Turkan kanssa, hänen
huikaa liikunnallisuutensa ja sisäinen
raivopäisyytensä tulevat nostamaan
miehen muillekin näyttämöille. Marko
Lappalaisen kaksoisrooli surkeana
ylilääkärinä ja salaperäisenä Kapteeni
Voimana on hieno suoritus mie-
heltä, joka on ensi kertaa astunut näyt-
tämölle - voittamaan pelkonsa.

Esityksen tuottanut Etelä-Karjalan
Työttömien puheenjohtaja Raimo Val-
le toteaa hankkeen olevan monella ta-
voin merkittävä työttömille tekijöil-
leen. Näyttämötaitojen ja itsensä
lisäksi esitys tekee siihen osallistuvat
tunnetuiksi monella taholla. Tämä
puolestaan voi merkitä jopa työllisty-
mistä ja uuden ammatin löytymistä.

Lappeenrannassa ei jätetä kesän jäl-
keen talviteloille, vaan valmistaudu-
taan uuteen. Tekeillä on uusi näytel-
mä, joka ennakkotietojen mukaan
on kesäteatteriesitystä yhteiskunnal-
lisempi painotuen kansalaisten ja
yhteiskunnan suhteeseen ympäris-
töön ja sen asettamiin haasteisiin. Mi-
kiäpä, etteikö sekin voisi toteutua ko-
median keinoin, niinhän se on elä-
vässä elämässäkin.

HANNU OITTINEN

TYÖTÖN MARKO & KAPTEENI VOIMA

Jouko Parka (Esa Uski) edessä on tapansa mukaan vauhdissa, muu Lepolinnan porukka seuraa vaisumpina sivusta. Farssein huumori puree työttömien kesäteatterissa, vaikka osa sisällöstä hukkuu kesäteatterin keinoihin.

Marko Lappalainen on 28-vuo-
tias työtön autonasentaja Lappeen-
rannasta. Hänellä oli kaksoisrooli
työttömien yhdistyksen kesäteatteri-
esityksessä Kun on lusikalla annettu.
Hän veti sekä nössön ylilääkäri Mau-
ri-Antero Rautavuoren että salape-
räisen kapteeni Voiman roolit heinä-
kuussa 30 kertaa esityksessä näytel-
mässä.

Kaksoisrooli hänellä on ihan oi-
keassa elämässäkin. Ammattikou-
lun autonasentajalinjan, lukematto-

mien eri alan töiden ja 4,5 vuoden
työttömyyden lisäksi hän on kehittä-
nyt ihan oman kamppailulajin aihin-
don (tunteen tie) ja perustanut salin
lajin harjoittelua varten. Tämän li-
säksi hän on tehnyt muutamia video-
töitä ja nyt lähtenyt myös teatteriin
mukaan.

Tulin mukaan teatteriin kaverin
pyynnöstä. Läksin katsomaan, mitä
teatteri voisi antaa. Yhtäkkiä huo-
masin olevani lavalla ja pelkäsin hir-
veästi. Jäin kuitenkin harjoittele-

maan ja siitä se lähti, kertoo Marko.

Pari videojuttua on tehty aiemmin
kaverien kanssa, mutta aion kehiti-
tyä tällä alalla. Haluan itsekkin koke-
mista ja rohkeutta. Sisäinen puoli on
hyvin jännä: saan olla tekemisissä
omien pelkotilojeni kanssa ja saan
huomata kun vapautuminen alkaa,
parhaina päivinä pystyn olemaan la-
valla täysin rento.

Henkilökohtainen vallankumous

Marko Lappalaisen tarina on yksi
mahdollisuus. Se osoittaa, mitä lii-
keelle lähteminen, uskaltaminen,
omien rajoitusten murtaminen voi
merkitä. Jos autonasentaja-lähetä-lei-
puri postimies-teatterikulissien teki-
jän apumiehestä tulee tätä menoa
näyttelijä, on tapahtunut henkilö-
kohtainen vallankumous.

Pisimmillään neljän ja puolen vuo-
den työttömyyden aikana Marko
ei vajonnut mitään tekemättömyy-
teen, sillä noina vuosina hän siis ke-
hitti oman kamppailulajeista. Saatuaan
harjoitustilat vuokratta, hän on
vetänyt omaa aihindo-saliaan. Helppoa
ja mutkatonta yhteiskunnallinen
aktiivisuus ei kuitenkaan ole ollut.

Kun olin neljä ja puoli vuotta
työttömänä, kaksi ensimmäistä vuo-
ta käperryin ja jännitin yksin. Sitten
tajuin että ulos on vain yksi tie; ottaa
kontakteja muihin. Siitä se alkoi.
Kaksi vuotta sitten perustin oman aih-
indo-salin, yksi oma käsikirjoitus on
kuvattu videolle ja tämän kesäteate-
rin jälkeen on lähössä kaksi video-
projektia televisiolle, Marko Lappa-
lainen sanoo.

Hän kertoo olevansa mukana pa-

rissa suunnitteilla olevassa työttömi-
en yhdistyksen tuotannossa, keskus-
teluja on ollut pääsystä televisioon-
kin. Lisäksi aihindo-sali pyörii edel-
leen, mukana on kymmenkunta va-
kituista ja enimmillään 25 alan har-
rastajaa. Työttömien yhdistys oli
Lappalaiselle aiemmin tuntematon
asia, mutta kun tuttava pyysi mukaan
työttömien teatteriin, on homman laa-
juus yllättänyt.

Eipä ollut tullut mieleen, että työt-
tömien yhdistyksen toiminta voisi ol-
la näin kiinnostavaa.

Kapteeni Voima on meissä kaikissa

Ujous ja arkuus ovat karisseet Mar-
kosta rooleihin mukaan menemisen
myötä. Nössö ylilääkäri Rautavuori
toiveileineen ja Kapteeni Voima lie-
huvine viittoineen taipuvat saman
miehen olemukseen hämmästyttä-
vän luonteavasti.

Nössö Rautavuori on ollut helppo
rooli - helpoin olisi ollut hullun rooli -
mutta kapteeni Voiman rooliin on
ollut vaikea päästä; se aukeni oi-
keastaan vasta kolmen viikon jälkeen.

Mutta sitten kapteeni Voiman
rooli on tullut erittäin läheiseksi, ja
olen pystynyt hyödyntämään siinä
taistelutaitojani. Onhan Voiman hah-
molla yhteiskunnallista ulottuvuutta,
mutta enempi olen kokenut sen hen-
kilohtaistesti.

Kapteeni Voima on meissä kaikis-
sa, se vain täytyy uskaltaa kohdata.

HANNU OITTINEN

Kapteeni Voima (Marko Lappalainen) vie tanssin Heini Niityn (Arna Turunen). Molemmat tekevät vahvat keskeiset roolit.

Navigaattori seilaa Jyväskylän vesillä

Ei - tässä jutussa ei kerrota laivoista. Vesillä kylläkin liikutaan, vieläpä aika arvaamattomilla sellaisilla. Työttömyyden merillä seilatesa voi ajautua karille, mutta voi myös päästä määränpääsatamaan. Tämä viime mainittu on Navigaattorin, Jyväskylän kumppanuushankkeen, vaka-akka aikomus.

Navigaattorilla on tavoitteena kolmen erilaisen kynnöksen madaltaminen: työllistämisen, työllistymisen ja yrittämisen. Toiminnan kohderyhmänä ovat erityisesti pitkäaikaisesti työttömät.

Yritystoimintaa pyritään tukemaan mm. osuuskuntaryrittämistä edistämällä.

Nuoriin kohdistuvina toimenpiteinä ovat mm. oppisopimuskampanja ja työpajatoiminnan kehittäminen. Kolmas sektori on mielenkiintoinen ja arvoituksellinen kohde. Sieltä löytyy varmasti mahdollisuuksia uusien työpaikkojen synty-miseen. Esimerkiksi järjestöt kaipaisivat kipeästi ihmisiä monenlaisiin tehtäviin.

Miehistö

Jyväskylän paikallisen aloitteellisuuden ja kumppanuuden hankkeen, Navigaattorin, ruoria ohjaa vakaasti ja varmasti kapteeni Tuija Hämäläinen. Hän aloitti pestinsä kuvan vuoden toukokuussa. Vaikka kapteeni olisikin taitava, niin yksin on silti hankala luovia maailman vesillä. Niinpä Navigaattorin perämiehenä on hyörintä allekirjoittanut kesäkuun toisesta päivästä alkaen.

Yleensä kesä, ja varsinkin hellekesä, on suotuisaa aikaa vesillä liik-

kumiselle. Työttömyyden vesien kyy-seässä ollessa on kuitenkin otettava huomioon työssäkäyvien loma-ajat. Tästä johtuen myös Navigaattorin kesä on kulunut lähinnä "merikarttoja" tutkiessa - mahdolliset karikat on hyvä selvittää jo etukäteen, myös välisatamat on hyvä olla tiedossa - ja toisia "merimiehiä" (=kumppaneita) etsiessä. Syksy saapuu ja sen myötä Navigaattorikin saa tuulta purjeisiinsa!

Kumppanuustalo

Ensimmäinen etappimme on kumppanuustalon aikaansaaminen Jyväskylään. Tällä hetkellä tämä asia etenee suotuisien tuulien alla. Ehkäpä jo ensi numerossa voin kertoa tästä asiasta enemmän. Monenlaisia verkkoja on heitetty veteen tai ainakin suunniteltu heitettäväksi. Kuten kaikki tiedämme pienistä puroista...

Mitä vastaisit jos kysyisit juuri sinulta, mitä kumppanuus on? Aivan - kumppanuus on monelle outo jo sana. Navigaattorillakin on melkoinen työ edessään ennen kuin kumppanuus tunnetaan kaikilla merillä ja mantereilla.

Miten määrittelevät kumppanuuden tunnetut keski-suomalaiset, min-käläisena he näkevät kumppanuuden mahdollisuuden työttömyyden hoidossa. Näihin ja muutamiin muihin kysymyksiin vastaamassa mm. pian entisen Keski-Suomen läänin piitan entinen maaherra Kalevi Kivistö. Siispä tapaamisiin kumppanuuden merkeissä!

JAANA TOLVANEN

Olemmeko jo kyykyssä?

Miltä sinusta kuulostaisi kilpailu, minkä pääpalkintona olisi kolmen kuukauden työpesti? Jaa, että hyvä! Seuraavaksi kysyt tietysti, mitä ihmettä ja kummaa sinun pitäisi tehdä/tietää, että voit osallistua moiseen koitokseen. Olisitko yhä kiinnostunut, jos kertoisin, ettei sinun tarvitsisi muuta kuin jakaa ideasi kanssamme.

Sunnuntaina 27.1. Jyväskylän kumppanuushanke, Navigaattori, julkisti maakunnallisen ideakilpailun uusien työllistämistapojen esiin kaivamiseksi. Reilun kokoinen ilmoitus julkaistiin Keski-suomalaisessa.

Toivoimme ihmisten kertovan meille ideansa, minkä avulla voisimme madaltaa työllistämisen, työllistymisen tai yrittäjäksi ryhtymisen kynnystä. Kaikki ideat luvattiin palkita Kumppanuus-klubikortilla. Parhaan idean esittäjällä olisi mahdollisuus valita palkintonsa muutamista annetuista vaihtoehdoista. Yksi tällainen vaihtoehto olisi kolmen kuukauden pesti kumppanuushankkeessa.

Odotimme innokkaina postia. Vaan eipä tullut paljon postia - ei. Tähän mennessä (13.8.) ideoita on tullut vain kourallinen. Mikä meitä ihmisiä mättää? Ei kai meitä ole näin pahasti lan-nistettu? Jos olemme jo näin kyykyssä, niin huonolta näyttää.

Mutta kyykyistäkin voi nousta - ja kohota täyteen mittaansa! Niinpä me toiveikkaina ja luottavaisina olemme jatkaneet kilpailuaikaa. Uskomme, että ideoita löytyy. Uskallus, tai pikemminkin sen puute, taitaa olla ratkaisevin tekijä.

Jos, tai pikemminkin kun, olemme saaneet kilpailun kunnialliseen päätökseen ja parhaan idean valituksi, niin kerron kyllä tuloksista. Ihminen! Usko itseesi! Usko ajatuksiisi ja ideoihisi! Kaikella kumppanuudella.

JAANA TOLVANEN

Työttömien ruokailua Sodankylän sivukylillä

Työttömien aloitteesta seurakunnan tuella järjestetty työttömien ruokailu Sodankylässä on laajennut usealle kylälle. Tarkoitus on jatkaa, sillä kokemukset ovat hyviä.

Työttömien aloitteesta Sodankylän Työvoimareserviläiset ja seurakunta ovat yhdessä järjestäneet työttömien ruokailua kirkolla kerran viikossa jo reilun kahden vuoden ajan. Työttömät valmistavat ruoan talkoilla seurakuntatalolla. Seurakunta huolehtii ruokailun kustannuksista. Diakoniatyöntekijä on mukana mahdollisuuksiensa mukaan.

Viime syksynä työttömät esittivät ruokailun laajentamista sivukylille. Ruokailua kehoitettiin kertaluonteisesti kolmella kylällä. Työttömät valmistivat ruoan kirkolla ja huolehtivat tiedotuksesta. Ruokailupaikkoina toimivat mm. koulut ja seurantalot. Matkat tehtiin diakoniatyöntekijän avulla. Ruokailun yhteydessä järjestettiin mahdollisuus mittauttaa verenpaine.

Ruokailukokeiluja jatkettiin keuhkavälillä seitsemällä kylällä. Kylien erillaisuudesta johtuen ruokailuihin suhtauduttiin ja osallistuttiin hyvin vaihtelevasti. Osanottajien määrät vaihtelivat alle kymmenestä jopa kuuteenkymmeneen.

Syväjärven kylällä käynnistettiin kolmen kuukauden säännöllinen ruokailukokeilu. Ruokailu järjestettiin joka toinen viikko talkoilla kyläläisten toimesta. Osanottajia oli 40-60. Määrää nostivat eläkeläiset ja työllisyyskurssilaiset. Ruokailusta perittiin työttömiltä 10 mk ja muilta 15 mk. Syväjärvellä ruokailun tuotto riitti peittämään kulut.

Diakoniatyön näkökulmasta työttömien ruokailu on tähän aikaan sopiva etsivän työn muoto jonka kautta tavoittaa perheitä ja varsinkin yksinäisiä miehiä. Verenpaineenmittaus on tuonut esiin hoidon tarvetta. Mitauksissa käyneet ovat voineet myös puhua huolistaan. Kylän vanhuksset ovat kokeneet ruokailun tärkeänä sosiaalisen tapahtumana.

Työttömien yhdistyksen toiminta on tullut ruokailujen myötä tutummaksi myös kylillä. Yhdistys on saanut riveihinsä uusia jäseniä. Monet kylien ruokailuissa käyneet ovat saaneet tietoa kirkonkylän ruokailusta ja käyneet syömässä asiointireissullaan. Varsinkin monille yksinäisille miehille ruokailu tarjoaa mahdollisuuden saada edullinen monipuolinen ateria kerran viikossa ja viime huhtikuusta lähtien kaksi kertaa viikossa kun työttömät käynnistivät kunnan tuella omilla tiloissaan toisen viikot-taisen ruokailun.

Suunnitelmassa on jatkaa kyläruokailuja jossain mitassa. Tarkoituksena on että kylien ihmiset ottavat ruokailujen järjestämisen tehtäväkseen. Työttömien yhdistys ja seurakunta antavat tarvittavaa tukea. Kylien ruokailuissa vierailaan diakoniatyöntekijän ja työttömien toimesta.

Teksti ja kuva:
Diakoni Pentti Kinnunen
Sodankylän seurakunta

Kirjallisuutta Porvoossa

Kuten lehdistä olemme havainneet, on Suomessa vireillä kaunokirjallisuuden lukemisen oheistutkimus. Tämä liittyy OECD-maiden yhteiseen aikuisten Työttömyyden tulevaisuusluokututkimukseen.

Me porvoolaiset työttömien yhdistyksen kirjallisuuspöytäkirjat voimme olla lukokokemustemme jakamissa ajan hermolla käydessämme nyt runsaslukuisena ryhmänä keskustelemaan lukemastamme, lähestymään lukokokemuksiamme tulkitsevasti, kantaottavasti, soveltavasti, luovasti ja kriittisesti, kuten lukutaidon asiantuntijat ehdottavat tehtäväksi.

Mille tasolle tulemme rimamme asettamaan, sen määrittelemme yhdessä. Jo yksikin otsikko edellä luetellusta on riittävä lähtötyötämme ajatellen. Tietenkin kaikella toiminnalla on tavoitteensa, niin myös meidän. Keväällä tavattessamme löysimme lähtökirjaksi Arto Paasilinnan "Jäniksen vuosi" kaunokirjallisen teoksen (WSOY 1978).

Hyvä lukija keskustele tekstin kanssa, on kriittinen ja etsi olen-naista, sanovat alan tutkijat. Näin mekin olemme oikeutetut tavoitetaso-amme määrittelemään, mutta omalla tavallamme, tyvestä puuhun kurko-tellun.

Aloitamme tämän "kurkottelemisen" syyskuun 2. päivänä 1997 klo 18 Treffissä, Kokkonieniemessä 6, Porvoon

Olavi Mustonen
piirin vetäjä

Valokuvia työttömyydestä

Helsingin rautatieasemalla oli elokuvassa Kameraseuran järjestämä valokuvänäyttely, jossa oli valokuvia työttömyydestä.

Esillä oli muun muassa Helsingin Työttömien toiminnanohjaajan, harrastajavalokuvaaja Toivo Koiviston valokuvia.

Koiviston kuvat kertoivat työttömien toiminnasta, mielenosoituksista ja soppatykeistä.

Rautatieasemalla käy päivittäin noin 40000 ihmistä. (MLS)

Imatran Työnhakijoilla virkistyspäivä

Poikkeuksellisen viileää kesäaata uhmaten Imatran Työnhakijat kokosivat runsaasti väkeä perinteiseen kesätapahtumaansa. Alun perin pienestä kesätapahtumasta on neljässä vuodessa kasvanut merkittävä tapahtuma.

Ei estänyt edes kolea pahoistuuli Imatran Työnhakijoita viettämästä jo perinteeksi tullutta virkistyspäivää keskellä Imatran kaupunkia sijaitsevassa Varpasaaren kalastuspuistossa. Torstaina 14.8. puolenpäivän aikaan joukko reippaita lenkkeilijöitä ja pyöräilijöitä kokoontui verruttelemaan tulevaa koitosta eli 7,4 kilometrin mittaista luonnonkaunistu Vuoksen lenkkiä varten. Ja kun urakasta oli selvitty, odotti sauna jo kuumine löylyineen niin lenkiltä palaavia kuin muuten vaan mukavaa päivää viettämään tulleita. Talkooväkeä oli paikalla runsaasti Ruokolahtea myöten ja makoisaa syötävää yllin kyllin. Rantakalalla

aloitettiin ja päivän kuluessa paistettiin makkaraa ja aitoja murin pohjallettuja. Iltaa kohden tunnelma tiivistyi ja väki lisääntyi. Tilaisuus oli mato-ongintaan ja myöhemmin yhteislauluun Eero Majurin johdolla Keijo Jaatinen säestässä. Päivän kisojen pääpatkinnot - punaiset lippalakit - nappasivat Airi Ahonen Imatralta ja Teuvo Sandelin Ruokolahdelta kolmen heittokierroksen yhteistuloksilla 79 ja 112. Onkikisan naisten sarjan voiton vei Sirpa Miettinen tuloksella 172 g ja miesten sarjassa parhaiten narraili Pentti Arponen hienolla 1626 g tuloksella. Kylmä säli ja lämmin vesi tekivät on-

ginnasta arvaamatonta huvia, mutta savimato täkynä kuului viimein pureen parhaiten kilpakumppaneihin. Jäähvyäissanojen aika oli nyt käsillä, ne lausui Imatran Työnhakijoiden vapaa-ajanjoukon vatajia Irma Matteredo unohtamatta kiittää Varpasaaren isäntää Taisto Kainulaista, joka oli mahdollistanut tämän mukavan päivän n. 130 kävijälle. Pienimuotoinen yhteislaulutilaisuus on neljässä vuodessa kasvanut koko päivän yhteiseksi hauskanpidoksi sekä työnhakijoille että työssäkävijöillekin mitään raja-aitoja pysyttämättä.

Esperantoa Helsingissä

Helsingin Työttömät ry:n tiloissa on mahdollisuus opetella kansainvälistä kieltä esperantoa. Opetus tapahtuu tiistaisin klo 9-12, opettajana toimii Jose Milton, joka kokemuksensa perusteella kertoo, että esperanto auttaa sekä saamaan työtä että itse työn teossa. Hänen kaksi ystäväänsä Maikki Kettunen ja belgialainen Lode Van de Velde saivat viisi työtarjousta maailmalta Revuo Esperanton laittamansa ilmoituksen avulla. Muita vahvistuneita syksyn kursseja HeTy:ssä ovat espanjan, viron, saksan, EU-ranskan, venäjän sekä liike-elämän venäjän kurssit, korjausompelu, teatteri, itsehoito luonnonmielellä, uuden ajan filosofia, lavatanssi, atk ja jooga. Maanantain viikkotapaamisissa puhuvat 15.9. kansanedustaja Reino Paasilinna, 22.9. hallitusneuvos Harri Skog ja erikoistutkija Heikki Räisänen työministeriöstä, 29.9. Helsingin kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rake! Hiltunen ja 6.10. Uudenmaan työvoimapiirin päällikkö Hannu Paju.

Vaasan aluepalaverissa pohdittiin työttömien yhdistysten toiminnan tulevaa rahoitusta

Kesä-heinäkuun vaihteessa pidetyssä Vaasan läänin työttömien yhdistysten aluepalaverissa oli TVY:n tuleva rahoitus yhtenä pääpuheenaiheena. Työttömien yhdistyksissä ollaan huolestuneita sekä RAY:n avustuksen uhkaavasta supistumisesta ja lakkaamisesta. Kun samaan aikaan on tullut tietoylläpitämispalvelun lakkaamisesta, ollaan työttömien piirissä ymmällään, miten toiminta ja työllistäminen yhdistyksissä järjestetään. -Me joudumme jatkossa miettimään mikä on työttömien valtakunnallisen järjestön rooli ja tehtävä, onko tämä työ yleensä tärkeää? Tähän pakottaa jo yksistään sekin tosiasia, että RAY:n kautta toimintaan saatava rahoitus uhkaa ensi vuonna puolittua tämänvuotisesta, ja loppua kokonaan vuonna 1999, totesi puheenjohtaja Lea Karjalainen Vaasan läänin työttömien maakunnallisessa kesäjuhlassa Peräseinäjoen Kalajär-

vellä. -Mitä meiltä odotetaan, mitä me saamme aikaan? Tuloksia on vaikea mitata, koska työme on lähinnä ajatuksiin ja asenteisiin vaikuttamista, mielipiteen muokkausta. Millä mitataan se miten olemme pystyneet vaikuttamaan päättäjien asennoitumiseen. Peräseinäjoen kunnan tervehdyksen tuonut valtuuston varapuheenjohtaja Riitta Ojaniemi muistutti työttömyysongelman vallinneen jo 1960 luvulta lähtien. Silloin työttömyys vain purkautui rajuna muutto- liikkeenä Ruotsiin. Nyt vastaavaa muuttoa ei ole, vaikkakin osa erityiskoulutetuista ammattilaisista siirtyy muualle työn perässä. -Tätä suurtyöttömyyttä ei voi eikä saa hyväksyä. Jollain tavalla tähän olisi löydettävä ratkaisu. Samalla olisi pystyttävä säilyttämään henkinen vireytyminen, ettei työttömyys kovin pahoin masentaisi sen kohteeksi joutuneita, mietti Ojaniemi.

Kolumnisti Eija Lippo:

..ellei kissa itse!

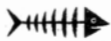
Porvoonseudun työttömien sekä myös toiminnanohjaajan syksy on taas keran alkamassa upean kesän jälkeen. Täytyy muistaa olla erityisen kiitollinen siitä, että kesästä ja auringosta ei tarvitse maksaa kenellekään ja työtönkin voi nauttia täysin siemauksin siinä kuin muutkin. Kyllähän toki työtönkin tarvitsee oikein kunnon kesälomaa siinä missä työssäkäyväkin...työttömillä on omat huolensa ja paineensa, joista täytyy voida irtautua edes muutamaksi ohikäiväiseksi kesäpäiväksi. Tai jos et usko tätä, niin yritäpä itse pystytellä kotona työkärin tavoitettavana ja pyri siinä samalla olemaan aktiivinen työnhakija. Suunnittele sitten tulevaisuuttasi ilman mitään tietoa siitä, mitä teet ensi viikolla tai kuukauden kuluessa tai mistä suunnasta se autuaaksi tekevä työpaikka saattaisi löytyä. Ja rahahuoletkin vielä useimmiten painavat päälle... Työttömien toiminnanohjaajalla on laumaansa nähden samat käynnistysvaikeudet kuin kenellä tahansa ryhmänvetäjällä. Yhdistyksemme jäsenet ovat olleet helteisillä kesälaitumilla ja nyt pitäisi taas saada toiminta käyntiin. No, onhan meillä jo jotakin tiedossa. Helsingin ahkerat Liikauttajat järjestävät liikuntapäivän ja meitäkin on jo menossa ainakin kolme aktiivista. Kolme! Niin, jäseniä yhdistyksellämme on jo lähes neljäsataa, mutta niitä todella aktiivisia näyttää ihme kyllä löytyvän useimmiten aina vain kourallinen. Tämä on kyllä pohjanotteen asuun ja ilmeisten syyskuiden alkukaukua. Eiköhän se toiminta tästä ala kohtapuolin taas vertyä, kunhan ilmatkin kylmenevät. Tulossa on kumppanuuskursseja, kirjallisuuspäiviä, retkiä, esitelmää ja vaikka mitä. Kaupungissamme on myös syyskuun alussa suuri teatteritapahtuma ja sinnekin pääsemme alennetuilla lipuilla. Minkälainen sitten olisi se toiminnanohjaajan ihanne- yhdistys? No, se olisi sellainen, että kun ensin yhdessä tai erikseen keksimme jonkun toimintatiedon, niin heti ainakin parikymmentä osallistujaa innosta puhuen kilvan rynnästäsi mukaan!

Tähän täytyy pyrkiä ja upeita ovat ne hetket, jolloin onnistumme, koska me ihmiset saamme voimia ryhmätoiminnasta ja rohkeutta toinen toistemme kokemuksista. Työttömien yhdistysten toiminta on mielestäni arvokasta, koska siihen ovat kaikki samassa elämäntilanteessa olevat tervetulleita eikä kenenkään tarvitse salata työttömyyttään, vaan siitä voidaan puhua avoimesti ja saada jopa toisilta uusia vinkkejä työnhakuun tai työttömyyden kanssa painiskeluun. Ja muistakaapa: kukapa se kissan hännän nostaa kuin kissa itse! Älä pelkästään odota, että joku tarjoaa sinulle valmiita työpaikkoja tai valmiita elämäntilanteita. Rohkene itse uskoa itseesi ja luo itse omat kuviosi, vaikka alkuun pelottaisikin. Elämä on arvokas lahja, joka ei jatku loputtomiin. Siksi on viisaampaa ottaa härkää sarvista ja yrittää edes tehdä omasta elämäntilanteestaan elämisen arvoista mieluummin kuin jäädä passiivisesti odottelemaan sitä arvoista aikaa, jolloin markkinavoimat ja poliittikomme vihdoinkin pääsisivät katkaisemaan työttömyyspeikolta hännän.

Kolumnin kirjoittaja on Porvoon Seudun Työttömät ry:n toiminnanohjaaja

Vaasan läänin työttömien yhdistysten kesätapaamisessa puhuttiin toiminnan tulevaisuudesta, sillä Raha-automaattiyhdistyksen leikkausaikeet ja työllistämispalvelun lakkaaminen ensi vuoden alusta uhkaavat monien yhdistysten ja TVY:n toimintaa. Asiaa selvitettiin mukana olleelle RAY:n hallituksen puheenjohtajalle, kansanedustajalle Jukka Vihriälle, joka lupasi toimia avustusten säilymiseksi ennallaan.

Jos työllistämispalvelu lakkaa eikä vastaavaa tule tilalle Työttömien ruokailu vaarantuu Turussa

Työministeriön selvitys, joka on saanut nimekseen Toimivampiin työmarkkinoihin, ei kaikilta osin ole niimensä veroinen. Yksi työttömien yhdistyksiä ja muita vähävaraisia mut- ta työllistäviä kansalaisjärjestöjä ki- peästi koskeva "uudistus" on työll- istämispalvelun lakkauttaminen en- si vuoden alusta alkaen.

Vaikka työllistämispalvelu ei ole toiminutkaan kaikilla paikkakunnil- la, on se ympäri maata turvanut työ- voiman yhdistysten työllistämiskoh- teisiin, jotka ovat olleet mielekkäitä kaikkien osapuolten kannalta. Esi- merkiksi kymmenet työttömien ruo- kalat, työpajat, koulutus- ja muut pro- jektit ovat toimineet työllistämispal- velun toimissa sataprosenttisesti palkanmaksajana.

Tämä jos mikä on ollut "kolman- nen sektorin" työllistämistä par- haammillaan, ihmisten toimissa mie- lekkäissä töissä ja asiallisilla ehdoil- la, mm. terveydenhuolto on ollut tur- vattu.

Turun Seudun Työttömien toiminnanjohtaja Lasse Räsänen.

Turun yhdistys tarjoaa päivittäin ruokailun viidessä pisteessä noin 500 ihmiselle. Tämä vaatii 14 työll- istetyn työpanosta. Olemme ko- keilleet pyrittävä hommaa vapaaeh- toisuuden pohjalta, mutta ei ole pit- kään toiminut. Varsinkaan emäntien ja muiden vastuullisissa tehtävissä olevien työtä ei voi jättää vapaaeh- toisuuden varaan. Sitäpaitsi tämä on oikeaa työtä, josta pitää maksaa oi- keaa palkkaa, sanoo Turun seudun työttömien toiminnanjohtaja Lasse Räsänen.

Hänen mukaansa yhdistys voisi normaalin työllistämistuen avulla palkata korkeintaan 3-4 henkilöä, mutta se merkitsisi yhdistyksen mo- niipuolisen toiminnan alasajoa. Vaik- ka yhdistyksen oma varainhankinta on kohtuullisen hyvässä kunnossa, merkitsisi muutos mm. ruoka-an- noksen hinnan nostoa ja liikuntapal- velujen muuttamista maksullisiksi.

Työttömille itselleen on tästä työstä ollut muutakin kuin rahallinen

merkitys, esimerkiksi meillä työ- kennelleet sosiaaliohjaajat ja tiedot- tajat on viety käsistä muihin töihin. Kun esimerkiksi näissä ammateissa toimivat joutuvat työssään tekemisiin monien viranomaisten, yhtiysten ja muiden työnantajatahojen kanssa, heidät opitaan tuntemaan ja sitä kautta he työllistyvät, jatkaa Räsänen.

Hän kertoo, että yhdistys on neljän toimintavuotensa aikana työllistä- nyt yli 200 työtöntä viime kevään las- kelmien mukaan. Pitkäaikaistyöttö- mien motivaatiota ja työhön kyke- nevyyttä todistaa se, että näistä yli 200 työsuhteesta vain kolme on jou- duttu katkaisemaan erilaisten ongelmien vuoksi. Monelle työllistämis- jaksos on merkinnyt myös pääsyä ko- konaan uuteen ammattiin.

Ellei vuoden alusta voimaan tule- va järjestöjen työllistämistuki tai muut järjestelyt korvaa työllistämispal- velun aiheuttamaa menetystä, on etsittävä muita vaihtoehtoja. Työll- istämisen omavastuukynnys voi osoittautua monelle yhdistykselle ylivoimaiseksi. Räsänen mukaan vaihtoehtoja on jo mietitty.

Esimerkiksi niin, että kunta työll- istäisi ja antaisi heidät yhdistyksen käyttöön. Tämä olisi perusteltua sikälikin, että me palvelemme kunta- laisia monin tavoin, esimerkiksi ruo- kailun järjestäminen vähentää kunnan toimeentulokimenoja, esittää idea- naan Lasse Räsänen.

HANNU OITTINEN

Työllistetty ompelija Pirjo Hyvönen "Voisin tämän jälkeen toimia vaikka yrittäjänä"

-En ollut kuullutkaan työllistämispalvelusta enkä työttömien yhdistyksestä, sanoo työllistymisestään kiittollinen ompelija Pirjo Hyvönen. Hän arvelee voivansa lähteä tämän jälkeen vaatealan yrittäjä- kursseille.

Elokuun alkupuolella tätä juttua tehtäessä turkulainen Pirjo Hyvönen oli viimeistä päivää työllistettynä Turun Seudun Työttömien ompeli- mossa.

Asenteet olivat kaikkea muuta kuin "viimeistä päivää", sillä työstään pitävä ompelija aikoi hoitaa kesken olevat hommat loppuun vapaaeh- toistyönä.

Ennen työttömyyttään Pirjo Hy- vönen ehti olla 14 vuotta ompelijana päätoimisesti. Työttömyys olikin siten niin pitkä, että hän ehti pudota Kelan päivärahalle.

Työvoimatoimisto ei ottanut ker- taakaan yhteyttä työttömyyteni aika- na, enkä itsekään enää oikein jaksanut hakea työtä. Työllistämispalvelusta en ollut kuullutkaan, ennenkuin sieltä soitettiin ja tarjottiin tätä paikkaa, Pir- jo Hyvönen kertoo. -En myöskään tiennyt työttömien yhdistyksen ole-

massaolasta. Kokemukseni ovat ole- leet tosi positiivisia.

Ompelimon hyllyillä, pöydillä ja seinillä on jos jonkinlaista ompelu- työtä esillä. Hyvönen kertoo teke- väänsä asiakkaille vaatteita mittojen mukaan, mutta mukaan mahtuu pal- jon muutakin lajia.

Hän on niin innostunut työstään, että arvelee käyvänsä työttömien ompelimoissa vielä vapaaehtoisena- kin. Muutakin näkymiä on olemassa.

Kokemusta, rohkeutta ja asia- kspiiriä on tullut niin paljon, että voisin tämän jälkeen toimia vaikka yrittäjänä. Se tietysti vaatii koulutus- ta, mutta Turussa alkaa syksyllä vaateusalanpainotteinen yrittäjäkurs- si, Pirjo Hyvönen pohtii toiveikkaana. Eipä sitten muuta kuin hyviä sau- moja, siinäihän se homman salaisuus piilee!

HANNU OITTINEN

Etelä-Karjalan Työttömät: Työllistämispalvelua ei saa lopettaa

Etelä-Karjalan Työttömät ry tuo- mitsee jyrkästi työministeriön ja maan hallituksen suunnitelman lo- pettaa valtion työllistämispalvelu 1.1.1998 alkaen. Työllistämispal- velun kautta on määrääkäsiksi työllis- tetty pitkäaikaistyöttömiä, joiden työllistyminen muutoin on ollut lähes mahdotonta. Näin on parannettu pit- käaikaistyöttömien työmarkkinake- poisuutta ja suoraan estetty heidän täydellinen syrjäytyminen työelä- määstä ja yhteiskunnasta.

Työllistämispalvelun kautta työll- istetty on sijoitettu etupäässä yleis- hyödyllisiin yhdistyksiin ja yhteis- öihin, joilla itsellään ei ole talou- dellisia resursseja palkata muotoin henkilökuntaa. Palkanmaksusta on vastannut työhallinto. Lappeenran- nassa on työllistämispalvelun kautta saanut työtä keskimäärin 100 henki- löä vuosittain vastaavan luvun olles- sa Imatralta 60. Etelä-Karjalan Työt- ömät ry:n työntekijät ovat yhtä henkilöä lukuun ottamatta tulleet työllistämispalvelun kautta. Työntek- jöitä on ollut keskimäärin kolme henkilöä kerrallaan, jatkossa ei ai-

nuttakaan.

Yhdistyksemme muistuttaa, että työttömyys on heinäkuun työllis- yyskatsauksen mukaan Etelä-Kar- jalassa laskenut muuta maata hit- taammin eli koko maassa vuoden ta- kaiseen verrattuna 8,6% ja Etelä-Kar- jalassa 3,5%. Koko maan työttö- myysprosentti oli heinäkuun lopussa 16,8 ja Etelä-Karjalassa 20,4. Pitkä- aikaistyöttömiä oli Etelä-Karjalassa heinäkuun lopussa 4360 henkilöä ja koko maassa vajaat 130 000 henki- löä.

Määrärahat loppuneet

Etelä-Karjalan Työttömät ry pitää valitettavana myös sitä, että työllis- tyyskumäärärahat ja työllistämispal- veluun varatut määrärahat ovat Lappeenrannan työvoimatoimiston osalta loppuneet jo kesäkuun aika- na. Muissa kaupungeissa määrärahoja on edelleen vielä jäljellä. Edelleen yh- distystämme ihmettyä, että jäljellä olevat työllisyyskustannukset on sidottu Lappeenrannan kaupungin käyttöön vuoden 1997 loppuun asti.

Yhdistystämme ihmettyä myös se, ettei Lappeenrannan kaupunki ole palkannut ainuttakaan työntekijää yhdistyksemme käyttöön. Muissa kaupungeissa on työttömien yhdistysten palveluksessa lukuisa määrä työntekijöitä, joiden palkka- kustannuksista kunnat vastaavat.

Etelä-Karjalan Työttömät ry va- kavasti toivoo, että viranomaistahot ja kunnat ottaisivat päätöksenteos- saan lähtökohdaksi sen tosiasian, et- tä massatyöttömyyttä tulee jatku- maan vielä pitkään, että nyt tulisi keskittyä työttömyydestä aiheutuvi- en haittojen lieventämiseen.

Työministeriön ensi vuoden bud- jettikäsittelyn yhteydessä esille nos- tamat kaavailut työttömien aktivoi- miseksi työn hakemisessa ja uuden- laisen työnhakijan/oppana jul- kaisemisesta ovat yhdistyksemme mielestä näpertelyä vakavassa työt- tömyystilanteessa. Tosiasia on, ettei suunnitelluilla toimenpiteillä syn- nytetä yhtään uutta työpaikkaa.

"Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä"

Kansanedustaja Mikko Kuoppan (vasr.) kysymyksiin työttömän oi- keusturvasta ja epätyöllisistä työ- suhteista ovat vastanneet asianomai- set ministerit

Mikko Kuoppa: Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä työttömien oi- keusturvan parantamiseksi siten, että työtön ei joudu viranomaisen mieli- vallan kohteeksi ja että työhaastette- lutilanetessa otetaan huomioon myös työttömän oikeudet?

Vastauksessaan ministeri Liisa Jaa- konsaari viittaa työttömyysturvan piiriin pääsyn helppouteen ja sen vas- tapainoksi asetettuun karenssiin mm. siinä tapauksessa, että työnhakija antaa itsestään tahallaan epäedullisen kuvan, siten ettei työsuopimusta synny.

"Ratkaistaessa, onko työnhakijan menettely työhönottotilanteessa ollut moitittavaa, on asiassa tavallisesti mahdotonta saada muuta näyttöä kuin työnhakijan ja työnantajan ker- tomukset. Mikäli selvitykset tapah- tumien kullussa eroavat, ei ole epäta- vallista, että näyttöä punnittaessa suurempi paino annetaan työnantajan kertomalle, sanoo Jaakonsaari vas- tauksessaan.

Itse työttömän oikeusturvaan ja vi- ranomaisten mielivaltaan ministeri ei

puutu lainkaan.

Mikko Kuoppa: Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta lyhytai- kaisiin ja muihin ns. epätyöllisiin työsuhteisiin sekä lomakorvausten jaksottamisessa ja vakiintuneen pal- kan määrittelyssä syntyneet ongelmat ja kohtuuttomuudet työttömyystur- valaissa ja sen soveltamisessa pois- tettaisiin?

Ministeri Sinikka Mönkäre toteaa, etteivät tämän vuoden alusta voimaan tulleet soviteltujen päivärahajen las- kusääntöjen muutokset ole olleet ly- hytaikaisten töiden vastaanottami- sen esteenä, koska soviteltuna mak- settavien päivärahajen määrä on ti- lastojen mukaan selvästi kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.

Lomakorvausten jaksottamisessa ministeri myöntää liittyneen ongelmia silloin kun kyseessä on ollut lyhyistä työsuhteista ansaitun lomakorvauksen jaksotus. Ratkaisuksi Mönkäre esittää alle kuukauden pituisista työsuhteis- ta ansaitun lomakorvauksen ottami- nen huomioon sovitellussa päivära- hassa jaksotuksen sijasta.

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto:

Toimeentuloturva uudistettava viipymättä

Viimesijaiseksi toimeentuloturvaksi tarkoitettu toimeentulotuki joutuu yhä useammin paikkaamaan perustoimeentulon vajauksia: työttömyyden, opiskelun ja sairauden aikainen toimeentulo on riittämätön. Toimeentulotukeen on jouduttu turvautumaan myös korkeiden asumiskustannusten ja viime vuosina entistä enemmän jo pieniinkin tuloihin puurtamaan verotuksen vuoksi. Toimeentulotuen saajia oli viime vuonna yli 600 000.

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto pitää välttämättömänä, että työttömyyden, opiskelun ja sairauden aikaisen ensisijaisen perustoimeen-

tulon taso korotetaan sellaiselle tasolle, että viimesijaisen toimeentulotuen tarve vähenee. Myös verollisuuden alaturajoina tulee korottaa.

Eryteisesti lapsiperheiden, vanhusten ja opiskelijoiden asumiskustannuksia on tasoitettu asumistukijärjestelmän avulla. Asumistuen saantihdoksi tulee määritellä kohtuullinen omavastuuosuus ja asumistuen turvatorjona tulee tarkistaa, jotta viimesijaisen toimeentulotuen kautta ei jouduttaisi maksamaan asumiskustannuksia kuin poikkeustapauksessa.

Keskusliitto pitää pääosin kannatettavana selvitysmies Arajärven tekemää esitystä toimeentulotuen ke-

hittämisestä. Liitto katsoo välttämättömäksi, että viimesijaisesta perustoimeentulon turvasta annetaan erillinen laki, jossa määritellään viimesijaisen toimeentulon taso ja jolla toimeentulotuen muutoksenhakumennettelyä laajennetaan. Sen sijaan esityksestä poikevien keskusliitto katsoo, että ns. normivajauksen mukainen pelkän rahaetuuden suorittaminen siirretään Kansaneläkelaitoksen vastattavaksi. Sosiaaliyhtöön liittyvä harkinnanvarainen toimeentulotuki puolestaan toteutetaan edelleen nykyisen kaltaisesti kunnallisen sosiaalitoimen piirissä.

Kansanedustaja Erkki Tuomioja Sosiaaliturvan päivillä:

Yhteiskunnallinen aloite on hyvinvoinnin alasajajilla

Suomalainen sosiaalipolitiikka on ollut perusteeltaan kehittyneen teollisuusmaan kansallista sosiaalipolitiikka. Se on rakennettu sellaiseen yhteiskuntaan, jossa lähtökohtaisesti yhteiskunta on pysyvästi kokopäivätoimisten palkkatyösuhteiden varassa toteutuva täystyöllisyys ja joka voi suurimmaksi osaksi säädellä verotusta, tulonsiirtoja ja muita talouden ohjaustoimia omilla kansallisilla ratkaisullaan. Kun nämä oletukset eivät enää pidä paikkaansa, on sosiaalipolitiikkakin kriisissä.

Teollistuvan maan sosiaalisia ongelmia oli ainakin siinä suhteessa helppo ratkaista, että yleensä katsottiin että oli kuitenkin vain yksi suunta mihin sosiaalipolitiikan harjoittaminen eteni: sosiaaliturvan, tulonsiirtojen ja julkisen vallan roolin laajentaminen. Nyt sen sijaan katsotaan yleisesti, että tämä laajentaminen - ja siihen liittyvä veroasteen

nousu - ei enää voi jatkua, uusi konsensus paremminkin perustuu siihen, että nyt on vain yksi suunta mahdollinen kohti sosiaaliturvan, tulonsiirtojen ja julkisen vallan roolin supistamista

Kuitenkin se mitä eurooppalaisissa yhteiskunnissa on tapahtumassa palkka- ja tuloerojen alkujakauman suurentumisen, työsuhdeturvatoimien, yleisen epävarmuuden ja markkinahäilähtelujen lisääntymisen merkeissä on tapahtumassa, puolestaan paremminkin sosiaalipolitiikan kasvavan kuin supistuvan tarpeen puolesta.

Suomessa hyvinvointivaltion sosiaalipolitiikalla on edelleen kansalaisten vankan enemmistön tuki takanaan. Samanaikaisesti myös veronjen alentamisella on melkein yhtä paljon kannatusta, kuitenkin siten että korkea verotus hyväksytään edelleen sosiaaliturvan säilyttämiseksi.

Kansa ei ole, ainakaan vielä, antanut tuomiota hyvinvointivaltiolle, mutta merkittävä osa eliitistä haluaa sen alasajoa ulkomaisten esikuvien mukaisesti.

Uusitulla, laajalla ja universaalilla hyvinvointivaltiolle ja siihen liittyvällä kohtuullisen tasaisella varallisuuden ja tulojen jaolla on edelleen kansalaisten enemmistön kannatus, mutta se mitä yhteiskunnassamme tapahtuu ei välttämättä tätä tahtoa heijasta. Sosiaaliturvan puolustajat ja uusijat ovat hajalla ja useimmiten aloitteellomalla puolustuskannalla. Yhteiskunnallinen aloite on hyvinvointiyhteiskunnan alasajon pyrkiä välttämään uusliberalisilla, jonka ajatuksella on vankka asema sosiaalipolitiikan tulevaisuuden keskeisimmän vaikuttavassa valtakeskuksessa eli valtiovarainministeriössä.

Valitut sosiaaliturvapalat

Sosiaaliturvan päivillä Joensuussa käytettiin niin lukuisia määriä puheenvuoroja - hyviä ja vähemmän hyviä - että niiden lyhennelmätkin veisivät lehdestä kohtuuttoman tilan. Tässä muutamia poimintoja alustuksista ja kommentista.

Apulaisprofessori **Raija Julkunen**, Jyväskylän yliopisto:

"Nykyinen talous on syrjäyttävä, syrjäyttymistä luova. On luotava uusia vaihtoehtoisia työmarkkinoita ja toimintatapoja. Työttömyysturvan vastikkeellisuus on varottava asia, vaikka kansalaiset "vaatisivat" sitä."

Selvitysmies **Pentti Arajärvi**, sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto: "Lapsiläisen ikärajan nosto 18 vuoteen voisi säästää valtion menoja 600-700 miljoonaa markkaa, jos se tehtäisiin sisäisesti eli esimerkiksi opintotuen ikärajaa vastaavasti nostamalla."

Kansanedustaja **Erkki Tuomioja**, Sdp: "Suomessa puhutaan paljon, mutta ei keskustella. Valtiovarainministeriö on erityisen haluton tukeutumaan yhteiskuntatieteisiin edes talouden osalta."

Kysyjä yleisön joukosta: "Mihin valtionyhtiöiden myynnistä saadut varat ovat menneet?"

Budjettipäällikkö **Erkki Virtanen**:

"Kertyneestä 8,5 miljardista markasta 4 miljardia on mennyt velkaantumisen hillintään ja 4,5 miljardia tutkimukseen ja koulutuksen kehittämiseen."

Professori **Kyösti Urponen**, Lapin yliopisto:

"Kaupan ja pankin itsepalveluasiakkaat syövät suoraan työpaikkoja - samalla työn tuottavuus kasvaa. Perusongelma on siirtyminen työllistämättömään kasvuun ja työpaikkojen häviöihin investointeihin."

Tutkija **Raija Gould**, Eläketurvakeskus:

"Elämäntulon jaksoittaminen kolmeen kronologisesti toisiaan seuraavaan vaiheeseen: koulutukseen, työuraan ja eläkeikään on muuttumassa. Varhainen työstä poistuminen, työelämään siirtymisen myöhentyminen sekä työurien epävakaisuus, polveilevaisuus ja pysyvä tilapäisyys ovat uudelleen jäsentämässä elämäntulua."

Apulaisprofessori **Pertti Koistinen**, Tampereen yliopisto:

"Nykyinen tilanne herättää kysymyksiä voiko työvoimapolitiikka olla enää kansallista jos talouspolitiikan ohjaus on ylikansallista? Jos työvoima- ja sosiaalipolitiikka jäävät EU:n nykyisin soveltavan subsidiariteetti (läheisyys) periaatteen mukaan kansallisen ja paikallisen vastuun varaan niin on selvää, että paikallisia aloitteita tulisi tehostaa mutta miten ja millä keinoilla?"

Toiminnanjohtaja **Leif Rönöberg**, sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto:

"Sosiaalipolitiikan keskeinen kysymys liittyy kansalaisten integroitumiseen yhteiskuntaan. Mitä uusia

toimintatapoja olemassaolevilla voimavaroilla voitaisiin tuottaa?"

Projektin johtaja **Susanna Uusitalo**, Resurssikeskus Intra:

"Ammattitaitoisten, suhteellisen nuorten työttömien mahdollisuudet omaksua yrittäjyys työllistymisväyläkseen ovat hyvät. Toisin kuin usealla muulla toimialalla, hoiva- ja hoitotyöaloilla yrittäjyyden realistiset edellytykset ovat olemassa. Niiden löytäminen edellyttää kuitenkin voimakkaita tukitoimia alan erityispiirteistä, koulutuksesta ja perinteisestä arvomaailmasta johtuen."

Ministeri **Terttu Hautu-Juntunen**, sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto: "Työttömiä syyllistävissä päivähoidon keskustelussa unohtetaan ihmisten ja perheiden arjen monimutkaisuus, mm. Ihnytkaikaiset työsuhteet."

Yleisökyseminen: "Asettaako EU todellakin työllisyyden keskeiselle sijalle?"

Euroopan komission virkamies **Mikko Huttunen**: "Nyt pyritään ensi kertaa koordinoimaan eri jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikkaa. Epäilyihin on tietenkin aihetta."

Apulaisprofessori **Asko Suikkanen**, Lapin yliopisto: "Normaalityösuhteiden hallitsevuus työmarkkinoita järjestävänä periaatteena on tulosten perusteella ohenemassa. Jos pysyvät työsuhteet olisivat korvautumassa osavuotisilla työsuhteilla, voisi yhteiskuntapoliittisesti riittää sellainen toimeentulon institutionaalisenä hyväksyttävä järjestelmä, jossa osavuotiset palkkatulot yhdistettäisiin ja suhteutettaisiin sopimuskansalliseen tulonsiirtoihin."

Kouluttaja **Melody Karvonen**, Baha'i-yhteisö:

"Koko ihmiskunnan hyvinvointi riippuu yksilöiden ja kansojen hyvinvoinnista. Tätä todellista hyvinvointia ei saavuteta, ellei kaikilla palloilla ihmisillä ja kansoilla ole tasavertaista mahdollisuutta kehittyä ja omilla erilaisilla voimavaroillaan vaikuttaa koko ihmiskunnan kehitykseen."

Tutkija **Pekka Karjalainen**, Joensuu yliopisto:

"Sosiaalisen syrjäytymisen monitorointia peittää selvien ongelmien luonteen. Voikin kysyä, onko yhteiskuntaamme muodostumassa sellaisia uusia jakolinjoja, jotka eivät mahdu akselille työssä-työttö?"

Toimintapäällikkö **Eeva Kauko-luoto-Perä** (yleiskeskustelussa): "Hyvinvointikeskustelussa on unohtunut maailmanlaajuinen näkökulma lähes täysin, vaikka parissa vuosikymmenessä on tapahtunut valtava talouden ja politiikan keskittyminen, joka on luonut aivan uuden tilanteen."

Kaupunginjohtaja **Juhani Meriläinen**, Joensuu:

"Emme voi täällä ymmärtää väitteitä rakennusalan ylikuumenemisesta tai tarpeesta leikata kuntien valtionapuja."

Lähikuvassa: Jaana, 39 v., osuuskuntakouluttaja

Vuonna 1979 astui tuore ylioppilastyttö **Jaana Löppönen** Joensuussa Helsingin junaan ja sille tielle jäi. Hän aloitti opinnot Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa, mutta monenlainen yhteiskunnallinen aktiivisuus ja päätöksissä käynti syäsivät opinnot aika ajoin sivuun.

– En mä nyt enää ilkeä sanoa, että olen valtu. Jaana tuskaillee, mutta se gradu on vieläkin tekemättä eikä mulle ole aikaa opiskeluun...

Lukuisissa lehtihaastatteluisissa Jaana puhuu hienoja asioita osuuskunnista, yrittäjyydestä, käden taidoista ja ties mistä. Mutta millainen ihminen tämä puuhanaainen oikein on, se selvittää Karensisanomien Lähikuvassa.

Perhesuhteet?

Olen kahden lapsen yksinhuoltaja, vanhempi menee nyt lukioon.

Miten asut?

Työpaikka ja koti ovat saman katon alla. Asun tämän talon noin 80 neliön suuruisessa talonmiehen asunnossa.

Ammatti ja työura?

Minulla ei ole koskaan ollut perinteistä vakituista työpaikkaa. 1980-luvulla opiskelin ja olin projektiluontoisissa osapäivä- ja pätkättöissä valtionhallinnossa, mm. Kehitysmää- ja Ulkopoliittisessa instituutissa. 1990-luvun alussa olin 1,5 vuotta työttömänä. Sitten olin projektisihteerinä Renkiringissä ja nyt EU:n sosiaalirahaston ja Helsingin kaupungin palkkaamana ESR-projektivastaavana. Ammatiksi voisi panna vaikka osuuskuntakouluttaja, olen sellaisen koulutuksen läpikäynyt. Osuuskunnan toimitusjohtajan hommat teen vapaaehtoistyönä.

JYTKY-projekti pohtii työttömyyttä

Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan JYTKY-projekti järjestää koulutustilaisuuden työttömyydestä.

Otsikolla *Olenko oman onneni seppä* pidettävä tilaisuus pidetään 25.-26. syyskuuta Jyväskylän sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksella.

Tilaisuus on tarkoitettu sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden ja opiskelijoiden lisäksi mm. työvoimahallinnon virkailijoille ja työttömien yh-

Kolme tärkeintä asiaa elämässäsi?

Lapset, terveys ja yleinen hyvinvointi.

Lempiruoka ja -juoma?

Kaikki pastat ja punaviini.

Mitä sana työttömyys tuo mieleesi? Pelkäätkö työttömyyttä?

Turvattomuus tulee ensimmäisenä mieleen. Kyllä, pelkään työttömyyden tuomaa ulkopuolisuutta, sitä että tippuu rattailta.

Onko työttömyydessä jotain hyvää?

Ei oikeastaan mitään. Mutta jos on kysymys lyhytaikaisesta työttömyydestä, hyvää on se, että voi pysähtyä, miettiä ja nollata kaiken menneen.

Kolme asiaa, jotka sana osuustoiminta-aate tuo mieleesi?

Oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, eettinen yhteiskunnallinen toiminta – näitä se ainakin minulle merkitsee.

Mitä sinulle merkitsee yhteisöllisyys?

Henkilökohtaisessa elämässäni haluan olla itsellinen, mutta se merkitsee erittäin paljon tulevaisuuden työnteon ja osallistumisen mallina.

Mitä virkaa on osuuskunnan toimitusjohtajalla?

Voi, vaikka mitä virkaa. Työ sisältää kaikkea talon huoltomiehien hommien ja taloussuunnittelun väliltä. Mikään paperinpyörittäjä-byrokraatti en haluaisikaan olla, mieleluuntin vaikka sivuon.

Mistä et ikinä luopuisi? (Lapset ja Turun sinappi eivät kelpaa vastaukseksi.)

Yksilönvapaudesta en luovu!

Mitä haaveita sinulla on?

Ai kamalaa... ei mulla ole haaveita. Mä olen tyytyväinen ihminen, koska on tunne, että olen mukana jossakin tärkeässä. No, sanotaan nyt, että rakastuminen on haaveena, se on ihanaa. Ja sitten se, että saisin olla mukana yhteiskunnallisissa päätöksenteossa. Ja se, että minulla olisi mahdollisuus koko ajan opiskella uutta ja kehittää itseäni.

Terveiset pitkäaikastyöttömälle?

Älä menetä toivoasi. Sinnittele eteenpäin elämässä ja ole avoin kaikille mahdollisuuksille.

Haastattelu ja kuva: MARJALIISA SIIRA

distysten edustajille.

Koulutusvärien aiheita ovat mm. työttömyyden merkitys tutkimusten valossa, NLP yksilön terveyden edistämisen näkökulmasta, tulevaisuuden asettamat haasteet sekä tulevaisuuden yhteiskunnan- ja työn mallit.

Ilmoittautumiset JYTKY:n toimistoon puh. 014 - 4445449.

TYÖOSUUSKUNTA TUKIVERKKONA

Osuuskunta Taitoringin 300 neliön tiloissa toimii 13 erillistä työpajaa, joista yksi on pyöräpaja. Taitoringissä on myös mm. atk:n, grafiikan, rakennuspiirustusten, hieronnan, pitopalvelun ja keramiikan ammatilaisia.

– Näen tällaisen monialaisen työosuuskunnan yksilön väylänä itsensä työllistämiseen, osuuskunta Taitoringin toimitusjohtaja Jaana Löppönen määrittelee. – Se on enemmän tukiverkko kuin yritys, mutta siinä on mahdollisuus kokeilla yrittäjyyttä.

Osuuskunta Taitoringi toimii Helsingissä Malminkartanossa ja se on tyypillinen uusuosuuskunta, joka on syntynyt työttömien yhdistyksen yhteydessä.

Kaikki alkoi vuonna 1992, kun työttömät alkoivat tapaila Malminkartanon asukastilassa. Keväällä 1993 perustettiin Länsi-Helsingin Työttömät ja saatiin pienet kellaritilat entisessä Viljavuuspalvelukeskuksen talosta Vellikellontieltä. Jaana Löppöisestä tuli yhdistyksen puheenjohtaja.

Tuohon aikaan työn tai edes työkeikan saaminen oli kiven alla. Länsi-Helsingin Työttömät keksivät ryh-

– Haaveamme on tehdä tästä talosta monipuolinen palvelu- ja koulutuskeskus, sanoo Jaana Löppönen.

tyä välittämään keikkatyötä, että edes joskus paikalliset työttömät ja työnantajat kohtaisivat. Syntyi Renkiringi-kokeiluprosjekti. Nykyään idea on otettu yhteiskunnan käyttöön: Helsingin työvoimatoimistossa on keikkatyönvälitys.

Renkiringin porukan keskuudessa alkoi muhia ajatus osuuskunnasta.

– Osuuskuntaa tarvitaan, että työkeikkojen laskutus ja palkanmaksu tulisi hoidettua kunnolla, Jaana sanoo. – Pimeä työ johtuu paljolti siitä, että tämä paperityö on niin vaikeaa.

– Osuuskunta on inhimillinen työyhteisö, siinä voidaan ottaa yksilölliset tarpeet ja toiveet huomioon, Jaana filosofoi. – Se on sosiaalinen yritys.

Palvelukseen tarjotaan...

Taitoringi perustettiin vdihoiin helmikuussa 1995 noin 30 jäsenen voimin ja perusteellisen osuustoimintakoulutuksen jälkeen.

– Osuuskunta käynnistyi hyvin hitaasti, oli kaikenlaista ristivetoa. Renkiringissä se koettiin kilpailijaksi. Ja olihan tietysti iso harppaus heittäytyä ihan omilleen, meiltä katosi työttömien yhdistyksen varallisuus taustalta. Taitoringi ei ole saanut pennisäkään rahallista tukea mistään, Jaana korostaa.

Nyt on ollut jo varaa palkata osapäiväinen toimitussihteeriksi, joka hoitaa laskutuksen ja palkanmaksun. Toimitusjohtajalle ei ole varaa maksaa palkkaa, joten Jaana hoitaa homman oman toimen ohella vapaaehtoisuutena.

Liikevaihto oli viime vuonna vajaat puoli miljoonaa markkaa ja palkkoja osuuskunta maksoi 16 henkilöille vuoden mittaan.

– Ei tämä järin suurimuotoista ole, Jaana hymähtää.

Jäseniä on edelleen sama määrä kuin alussa, mutta vaihtuvuutta on ollut: uusia tulee ja vanhoja eroaa lä-

hinnä siksi, että monet osuuskunnan jäsenet ovat saaneet vakituisen työpaikan.

Tyypillisenä monialaosuuskuntana Taitoringi tarjoaa mm. kielenkäännöksiä, atk-tukipalveluita, rakennuspiirustusten tekoa, keraamisia lahjiesineitä, mainospainatuksia, grafiikkaa, hattuja, hierontaa, pitopalvelua, polkupyörähuoltoa, osuuskuntakoulutusta... taitoja on laidasta laitaan.

– Ei tällaisia osuuskuntia enää perusteta, Jaana väittää. – Nyt osuuskunta perustetaan jonkin liikeidean pohjalta ja usein saman ammatialan edustajien kesken.

Omillaan toimeen

Länsi-Helsingin Työttömät on nykyään vuokrannut Merita-pankilta koko Vellikellontien Viljavuuspalvelukeskuksen talon, yhteensä 2700 neliötä. Taitoringi on vuokrannut työttömiltä noin 300 neliötä, jossa on mm. 13 erillistä työtalaa. Näitä osuuskunta taas vuokraa jäsenilleen ja tiloissa on tällä hetkellä kaksi keramiikkapajaa, ompelimo, polkupyörä-, kankaanpainanta- ja käsityöverstaas sekä pikku kirpputori ja verstaati.

Mitä tulevaisuuden suunnitelmia Vellikellontien talossa nyt haudotaan?

– Tästä talosta emme luovu ja tavoitteena meillä on tulla omillamme toimeen tulevaisuudessa. Ei voi luottaa siihen, että avustukset jatkuvat loputtomiin, Jaana pohtii. – Kehittelemme koko ajan uusia toimeentulomahdollisuuksia. Tulolähteenä yhdistyksellä on nyt suuri kirpputori ja kahvila, osuuskunnalla talossa on kauppa ja verstaati.

– Haaveena on tehdä tästä talosta monipuolinen palvelu- ja koulutuskeskus alueen muillekin erityisryhmille kuin työttömille, Jaana paljastaa.

MARJALIISA SIIRA

Kansanedustaja Mikko Immonen, entinen TVY:n puheenjohtaja:

"Valitettavasti budjetista on poistettu työllistäviä hankkeita"

Nykyinen vasemmistoliiton turkulainen kansanedustaja Mikko Immonen oli TVY:n puheenjohtajana vuosina 1993-95. Monet työttömät ovat halunneet, että Karenssisanomata haastatteli Immosta hänen kokemuksistaan toiminnastaan työttömien liikkeessä sekä kahden ja puolen vuoden työstä kansanedustajana.

Kirvesmies, työttömien puheenjohtaja, kansanedustaja Mikko Immonen sanoo jatkaneensa eduskunnassa työttömien liikkeessä aloittamaansa työtä, vaikka helppoa ei ole ollut

Miten työttömien valtakunnallinen luottamustehtävä ja kansanedustajan rooli ovat tukeneet tai haitanneet toisiaan?

Kaksi kauttani TVY:n puheenjohtajana opetti minulle paljon. Aivan ehdottomasti nämä kaksi rooliani tukevat toisiaan. Työttömän erilaiset ongelmat tulivat tutuksi kautta Suomen. Lisäksi TVY:n puheenjohtajana toimiminen antoi juuri niitä valmiuksia, joita nykyisinkin tarvitsen.

Mielestäni olen jatkanut eduskunnassa sitä työtä, jonka aloitin TVY:n puheenjohtajana.

Olet uutena kansanedustajana joutunut heti kovin paikkoihin työttömyys- ja sosiaaliturvan leikkauksissa. Mikä on ollut linjasi ja miten olet pärjännyt ryhmäsi kanssa? Entä äänestäjiesi ja yleensä työttömien kanssa? Onko tullut kannustusta ja ideoita vai kritiikkiä ja moitetta?

Kyllä työ eduskunnassa on tuntunut raskaalta. Ensimmäinen tavoitteeni oli ja on juuri työttömän elämäntilanteen parantuminen. Tästä huolimatta työttömän asemaa on vain heikennetty monessa kohtaa ja parempi

työllisyystilanne antaa vain odottaa itseään. Äänestyksissä olen aina luottanut viime kädessä ainoastaan omaantuntooni. On vaikea olla masentumatta, kun oma työ ei tuota tuloksia. Ymmärrän joidenkin äänestäjieni pettymyksen. Ainoa asia mikä lohduttaa minua ja äänestäjiäni on kylmä totuus, ettei yksi kansanedustaja tai eduskuntaryhmä muuta Suomea mieleisekseen.

Aluksi saamani häiriököposti jär-

kytti syvästi, mutta pian sitä oivalsi, että se ei liity minuun vaan asemaani. Kansanedustaja joutuu näkemään paljon vaihua pitääkseen yllä ns. kontaktiverkkoa, koska kynnys yhteydenottoon on korkea. Toisaalta juuri keväällä sain Turun Sanomien yleisönoaston välityksellä työttömältä rouvalta niin lämpimät kiitokset työstäni työttömien matkustuskiekkon kumoamiseksi, etten sitä heti unohtaa.

Valtion ensi vuoden talousarviota tehtäessä näyttää vanha oikeistovasemmisto asetelma palaavan erityisesti työllisyyspolitiikasta puhuttaessa, samalla on kärjistynyt valtiovarainministeriön vastakkainasettelu työministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Mitä arvelet budjetin lopputuloksesta työttömien kannalta?

On selvää, otti minun toiveissani on että vasemmiston linja pitää nyt ja jatkossakin. Valitettavasti demarit eivät ole valinneet yhteistyökumppanikseen vasemmistoliittoa vaan kokoomuksen. Seurauksena on erittäin oikeistolainen hallitus.

Valtiovarainministeri Niimistön odotukset budjetin loppusummaksi ovat röyhkeästi "poukkoilleet" muiden ministerien niistä aina tietämättä sellaista vauhtia loppukesän aikana, että odotan vain kauhulla seuraavaa siirtoa. Valitettavasti budjetista on poistettu työllistäviä hankkeita. Työllistämispalvelun poistaminen on yksi budjetin suurista virheistä.

Rakennusmäärärahojen poisjättäminen tuntuu aivan järjenvastaiselta rakennusalan valtavan työttömyyden vuoksi. Puolustusmäärärahojen kasvaminen tekee valitettavan selväksi, ettei leikkauksia ole tehty sieltä mistä se olisi mahdollista.

Hallituksella on puolitoista vuotaa aikaa puolittaa työttömyys luopuksensa mukaisesti. Mikään ei kuitenkaan viittaa siihen, että päästäisiin tavoitteeseen, joka edellyttäisi 100000 uutta työpaikkaa tämän vuoden loppuun mennessä. Kohta on kaikki temput kokeiltu paitsi työllistävä talouspolitiikka. Oletko samaa mieltä ja mitä tuo työllistävä talouspolitiikka voisi olla?

Mielestäni kaikkia temppejuja ei ole vielä kokeiltu. Monet kokeilut tiedetään askeleeksi parempaan suuntaan, muttei olla valmiita tekemään näistä pysyviä käytäntöjä. Esimerkiksi malli kuuden tunnin työajasta pitäisi nopeasti toteuttaa laiksi asti. Työllistävää talouspolitiikkaa parhaimmillaan on verohelpotukset yrityksille suhteessa niiden kykyyn työllistää. Yritykset eivät työllistä ilman tällaisia porkkanoita. Vuonna 1996 yritystuella (14,5 miljardia markkaa) työllistyi vain 36.000 ihmistä.

Voisiko kansanedustajien ja työttömien yhteistyötä tiivistää? Mitkä olisivat tuon yhteistyön tavoitteet ja muodot?

Itse pidän luonnollisesti aktiivisesti yhteyttä TVY:öön sekä työttömiin, kuten myös minuun ollaan yhteyksissä ihan kiittävästi. Monille kansanedustajille ja kokonaisille eduskuntaryhmille on työttömien todellisuus kuitenkin täysin tuntematonta. Tietämättömyys on vaarallisen tehokas kasvualusta väärille mielikuville. TVY:llä sekä yksittäisillä

työttömillä on roolinsa yhteydenpidossa eduskuntaan päin. TVY yhtenä etujärjestönä pitää eduskuntaa ajan tasalla.

Kuitenkin olisi tehokasta, jos yhteydenpito tapahtuisi myös yksilötasolla, kansanedustajien ja työttömien välillä. Kansanedustajat saavat valtavat määrät informaatiota, mutta harvoin tietoa jakavat ihmiset numeroidon takaa. Lopputuloksena voisi olla päätökset, joissa huomioidaan entistä paremmin työttömät.

Haastattelu: HANNU OITTINEN
Kuva: PEKKA PAJUVIRTA

Piirros ja teksti: PEKKA URHO

Budjettisauna lämpimää - kuka maksaa löylyt?

Ihmisoikeuspäivät jälleen lokakuussa Kahden kerroksen väkeä?

Lokakuun puolivälissä järjestetään neljännen työttömien ihmisoikeuspäivät. Aiheena tänä vuonna on Kahden kerroksen väkeä?, jolla halutaan kiinnittää huomiota sekä työttömien keskuudessa kasvaviin eroihin että piileviin ongelmiin, joita tähän saakka ei ole nostettu keskusteluun. Tästä esimerkkinä maamme 300000 työkäistä vammaista, joista suurin osa on työelämän ulkopuolella.

Päivien ohjelmassa on kaksi merkittävää vierailijaa, sillä päiville tuovat tervehdyksensä evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa John Vikström sekä englantilainen europarlamentaarikko Ken Coates, joka on eurooppalaisen täystyöllisyysvetoumuksen alullepanija. Päivien työskentelyyn osallistuu myös apulais-

professori Martin Scheinin, joka tänä vuonna perustetun työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmän varapuheenjohtaja.

Mainittu ryhmä sai alkunsa viime vuoden ihmisoikeuspäivillä noussesta ideasta saada jatkuvuutta toimintaan työttömien ihmisoikeuksien puolesta. Ryhmässä on mukana Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön ja TVY:n edustajat sekä ihmisoikeuksiin perehtyneitä oikeustieteen edustajia. Ryhmä on ottanut kantaa työttömien täyden matkustus oikeuden ja peruspäivärahan tasokorotuksen puolesta sekä työllistämistukitoiden tarkoituksellista pitkimistä vastaan.

Yksi osa ihmisoikeuspäivien työskentelyä onkin tarkastella miten aiemmat esitykset ovat toteutuneet tai

toteutumassa. Matkustus oikeus, oikeus yleishyödylliseen työhön ja työttömien työkirja ovat jo jollakin tavoin toteutuneet tai toteutumassa, vaikkakaan eivät täysin toivotulla tavalla. Vammaisten työttömyyden ohella tänä vuonna puhutaan oikeudesta kunnan työsuhteeseen, paikkakuntien välisistä tulkintaeroista, ikärasismista ja perheen paineista.

Ihmisoikeuspäivät järjestävät perinteiseen tapaan TVY, Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskus KDYK sekä Seurakuntaopisto, jonka suojissa päivät järjestetään. Lisätietoja TVY:n toimistosta, puh. 09 - 73104114/Sirkka Rajala.

Kohti toimivia työmarkkinoita?

Hallitusneuvos Harri Skog ja erikoistutkija Heikki Räisänen ovat jättäneet esityksen työministeriölle työvoimapoliittikan perusudistuksesta. Ehdotuksen keskeisenä ajatuksena sanotaan olevan työnhakijan omaoimisen työnhauun vahvistaminen.

Selvitysmiehet ovat asettaneet uudistuksen tavoitteeksi kytkeä työvoimapoliittikan tavoitteet muuhun talouspolitiikkaan ja unohtavat täysin aluepolitiikka, joka olisi Pohjois-Suomelle ja muille syrjäseuduille elintärkeää. Rahasta ei ole puute. Valtion yhtiöiden yksityistämistä saatua varoja voitaisiin käyttää suurteollisuuden perustamiseen Pohjois-Suomeen. Näitä varoja voitaisiin käyttää myös koulutukseen.

Selvitysmiehet esittävät aktiivisten työvoimapoliittisten toimien piirissä olevien tason laskemista 31000 hengellä vuosina 1998-1999. Vuonna 1998 tukityöllistämistä vähennettäisiin 10000 hengellä. Tämä merkitsee yhä harvempien pääsyä tukitöihin ja 10 kuukauden työllistämistavoitteen käymistä yhä vaikeammaksi. Työvoimakoulutusta esitetään vähennettäväksi 7000 hengellä. Samalla selvitysmiehet esittävät kuitenkin keskimäärin kahden viikon mittaisen työnhakukoulutuksen järjestämistä 200 000 työttömälle vuodessa. Koulutuksen sisällöstä selvitysmiehet eivät puhu mitään.

Skog ja Räisänen ehdottavat, että kaikissa työvoimatoimistoissa otetaan käyttöön työttömien työnhakijoiden säännönmukaiset määräaikaishaastattelut. Sen sisältö muodostuisi työnhakusuunnitelman laatimisesta tai tarkastamisesta, työnhakukirjasta ja osaamiskartoituksesta. Selvitysmiehet ehdottavat, että tämän vuoksi työvoima- ja elinkeinokeskusten pääpaikkakunnille palkkattaisiin 330 akateemista asiantuntijavirkailijaa työvoim-

matoimistoihin. Pelättävissä on, että jos työntekijä ei menettele työnhakusuunnitelman ja henkilökohtaisen kartoituksen mukaisesti, hän saattaa saada jonkinlaisen karenssin tai muun rangaistuksen.

Selvitysmiehet esittävät myös, että ylläpitokorvausta alettaisiin maksaa kaikille työmarkkinatuen saajille myös työharjoittelun ajalta, kun sitä nykyisin maksetaan työvoimakoulutuksen ja kuntoutuksen ajalta. Jo nykyään työnantajat käyttävät väärin työvoimakoulutuksen harjoitteluaikoja saadakseen ilmaista työvoimaa. 645 markan lisärahalta kuukaudessa kannustettaisiin työttömiä hakeutumaan ilmaiseksi työvoimaksi työnantajille. Tässä olisi ammattiyhdistysliikkeelläkin valvomisen paikka.

Skog ja Räisänen ehdottavat, että työttömän työmarkkinatuki 2500 markka voitaisiin maksaa työnantajalle yhdistämällä siihen enintään 2500 markan työllistämistuki. Valtion tukityöllistämistä siirrettäisiin 300 miljoonaa markkaa tähän niin sanottuun yhdistelmätukeen. Kokonaisuutena työmarkkinatukea ja työllistämistukea arvioidaan käytettävän kyseiseen tarkoitukseen 600 miljoonaa markkaa, jolla voitaisiin työllistää 10000 pitkäaikaistyöttömää. Koska valtion budjetissa ei ole varattu eikä selvitysmiesten ehdotuksessa ole esitetty lisämäärärahaa tähän tarkoitukseen, on puuttuva 300 miljoonaa markkaa otettava keinolla millä hyvänsä toisilta työttömiltä.

Poliittisten päättäjien asia on, hyväksytäänkö esitys tällaisenaan vai tuleeeko siihen mitään muutoksia.

Martti Korhonen

TVY:n hallituksen jäsen
Kuopion läänin aluevastaava

Kahden vuoden takaisilla nuorten työttömien ihmisoikeuspäivillä esiintyivät M.A.Numminen ja Pedro Hietanen, opetusministeri Olli-Pekka Heinonen oli kuulolla.

Työttömien ihmisoikeuspäivien ohjelma

MAANANTAI 13.10

10.30 alkaen: saapuminen ja majoittautuminen
11.30 tulolounas

Avajaiset

TVY:n puheenjohtaja **Lea Karjalainen**

Seurakuntaopiston tervehdys

Kirkon tervehdys: arkkipiispa **John Vikström**

Europarlamentaarikko **Ken Coates**, Iso-Britannia

Musiikkia

14.45 Kahvi / samaan aikaan tiedotustilaisuus

15.45 Kyseilytunti: Toteutuvatko ihmisoikeudet myös työttömien elämässä?

Lyhyen puheenvuoron käyttäjinä ja vastaamassa osanottajien kysymyksiin

Ylitarkastaja **Pasi Järvinen**, työministeriö, tutkija **Maija Saksliin**, apulaisprofessori **Martin Scheinin**

17.00 Päivällinen

18.00 Keitä olemme, mistä tulemme? Kanavatyöskentely käynnistyy, puheenjohtajina **Sirkka Rajala**, TVY ja **Ilkka Sipiläinen**, KDYK)

20.00 Illanvietto

TIISTAI 14.10

Aamiainen

8.45 Aamun avaus

9.15 Kanavatyöskentely:

1. Mitä kuuluu ensimmäisten ihmisoikeuspäivien ehdotuksille? Mitä esitämme tänään

Puheenjohtaja **Tapio Salomaa**, Äänekoski

2. Oikeus kunnan työsuhteeseen?

Puheenjohtajana **Anja Luoma**, Porvoo

Resurssihenkilönä koulutus- ja työvoimapoliittinen asiamies **Leila Kurki** (STTK)

3. Vammaisten työttömyys

Puheenjohtajana **Riitta-Liisa Mönkkönen**, Pieksämäki Resurssihenkilönä vammaistyön sihteeri **Ari Suutarla**, KDYK

4. Ovatko työttömien oikeudet riippuvaisia asuinpaikkakunnalla vallitsevasta tulkinnasta?

Puheenjohtajana **Ritva Metsälampi**, Sodankylä

5. Työttömyys ja ikärasismi

Puheenjohtajana **Kalle Kunnas**, Kajaani

6. Perheen paineet ja jaksaminen

Puheenjohtajana **Eija-Helena Kettunen**, Joensuu Resurssihenkilönä koulutussihteeri **Marja-Leena Käyhä**

ty, kirkon perheasiain keskus KPK

16.30 Päivällinen

Mahdollisuus jatkaa työskentelyä ja kirjoittaa raporttia

TORSTAI 15.10

8.00 Aamiainen

8.45 Aamun avaus

9.00 Kanavien työn tulokset esitellään

Komentoimassa eduskuntaryhmien puheenjohtajat Päivien loppusanat, KDYK:n johtava sihteeri **Juhani Veikkola**

12.00 Päätöslounas

Lisätietoja:

Esa Kontinen, Seurakuntaopisto (09) 2719948

Sirkka Rajala, TVY (09) 7310 4114

Ilkka Sipiläinen, KDYK (09) 1802 308

Ilmoittautumiset:

Seurakuntaopisto

04400 Järvenpää

Aluevastaava vaihtuu Lapin alueella

Lapin työttömien aluepalaveri pidettiin 1-2.8.1997 Sodankylän Oranjärvellä. Paikalla oli kiitettävästi väkeä ympäri Lapin laajaa läänin; Ranualta, Pellostä Ylitornion, Tervolasta, Kolarista, Rovaniemeltä ja tietenkin Sodankylästä.

TVY:n puheenjohtaja **Lea Karjalainen** oli myös paikalla ja informoimista tulevasta; että työllistämispalvelut työvoimatoimistojen kautta ovat lakkaamassa ensi vuoden alussa. Erittäin tärkeä työllistämismuoto, jonka kautta moniin yhdistyksiin on palkattu väkeä ja jota ei missään nimessä saisi lakkauttaa, terveisiä päätäjillekin.

"Vierailevana "ähtenä" paikalla oli Oulun Ota ry:stä **Jukka Tomperi**

kertomassa "suuren" yhdistyksen toiminnasta ja yhteistyöstä eri tahojen kanssa. Sydämelliset kiitokset hänelle hyvästä ja valaisevasta esityksestä.

Muiden asioiden ohella palaverissa hyvästeltiin Lapin aluevastaava, Sodankylän **Ritva Metsälampi**, joka siirtyi työelämään, tilalle astuu varaavastaava **Olavi Niemelä** Rovaniemeltä.

Illalla saunottiin ja uitiin ja paistettiin murikkalettuja ja makkaraa. Ohjelmassa oli myös tikin heittoa ja petanquetta. Iltä kului raittoisesti ja lauantaina oli hyvästijätöjen aika.

Siiri Holm

Sodankylä

TVY koulutustuen leikkaisaikaesta Valtiovarainministeriö passivoi työttömiä

Julkisuuteen tulleiden tietojen mukaan valtiovarainministeriö rakentaa tulevan vuoden talousarviota siirtämällä rahaa köyhän taskusta toiseen. Esimerkkinä työllisyyskoulutuksen ylläpitokorvauksen leikkauksena 10 markkaan nykyisen 30 markan sijasta, ja kertyneen säästön käyttäminen peruspäivärahan niin pienen korotukseen, ettei sillä ole työttömän toimeentulolle käytännön merkitystä.

Ylläpitokorvauksen leikkaus aiheuttaa todellisen päivärahan aleneman alle perusturvasäännösten, joka on perustuslakiemme vastaista. Koska valtiovarainministeriö vastustaa myös ylläpitokorvauksen laajentamista työharjoittelun tukemiseen, vastustaa ministeriö käytännössä työttömien aktivoitumista ja työelämään pääsyä. Valtiovarainministeriölle aktivointi näyttää merkitsevän ainoastaan työttömien syyllistämistä ja poliittista budjettipeliä.

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö vaatii työttömien aktiivisuuden tukemista. Siksi työllis-

syyskoulutuksen ylläpitokorvaus on säilytettävä vähintään ennallaan, se on ulotettava myös työharjoittelun eikä korvausta saa laskea tuloksi toimeentulotukiasiakkaalla.

Muistutukseksi ministeriölle, että palkka ja korvaus ovat kaksi eri asiaa. Palkka tulee tehdystä työstä, korvaus aiheutuneista kustannuksista. Nuoret tai ikääntyneet pitkäaikaistyöttömät ovat usein niin varattomia, ettei heillä ole varaa koulutuksen tai työharjoittelun aiheuttamiin matkaihin ja ruokailukuluihin.

Valtiovarainministeriön linja on vastakkainen työministeriön pyrkimykselle uudistaa työmarkkinoita, poistaa jähkkykyisiä ja työllistymisen esteitä. Toteutuessaan valtiovarainministeriön linja merkitsee työttömyyden, ammattitaidottomuuden, syrjäytymisen ja passivoitumisen suosimista.

11.8.1997

TVY:n työvaliokunta

Seminaari työttömien terveydenhuollosta

Teemalla Työttömyys-terveys-työkyky järjestetään Oulussa seminaari työttömien terveydenhuollosta 10.-11. lokakuuta Oulun Terveydenhuolto-oppilaitoksessa. Järjestäjinä ovat Oulun työttömien terveyspiste Omppu, Oulun terveydenhuolto-oppilaitos ja Pohjois-Pohjanmaan Terveydenhoitajayhdistys.

Seminaari on tarkoitettu kuntien sosiaali- ja terveysviranomaisille, työttömien yhdistyksille ja muista asiasta kiinnostuneille. Tarkoituksena on eri näkökulmista tarkastella luoda kokonaiskuva työttömän arki-

päivästä ja tulevaisuuden näkymistä sekä perehtyä työttömien terveydenhuollon nykyiseen tilaan ja kehittämistarpeisiin.

Seminaarin ohjelmassa ylläleikki **Leena Piikivi** pohtii työelämän vaatimuksia, näkökulmia työttömyyteen valottavat Oulun työvoimatoimiston johtaja **Erkki Holma**, työtön perushoitaja **Kristiina Ketola**, sosiaaliohjaaja **Ippa Heikkinen** sekä **Kristiina Kumpula** SPR:n keskustoimistosta.

Toisen seminaaripäivän avaa työministeri **Liisa Jaakonsaari**. Pitkäaikaistyöttömyyden vaikutuksista ker-

too toimistopäällikkö **Katja Sepponen** ja työttömien selviytymisen tukemisesta työterveyslääkäri **Raija Kerätär**, työttömistä avoterveydenhuollon asiakkaana puhuvat ylläleikki **Hertta Wire'n** ja **Hannu Virokannas**. Pitääkö Omppu päivässä lääkäriin loitolla kysyy lopuksi terveydenhoitaja **Elsa Kylli** Terveyspiste Ompusta.

Seminaarin päätteeksi on paneelikeskustelu, johon on mahdollista jättää kirjallisia kysymyksiä jo edellisenä päivänä. Aiheena on tulevaisuuden odotukset ja toimintamallit työttömien työkyvyn ylläpitämiseksi.

Seminaarin hinta yhdeltä päivältä 200 mk ja kahdelta päivältä 300 mk. Hinta sisältää osallistumisen, todistuksen, muistinpöytäkirjat, luentolyhennelmät, lounaat, kahvit ja iltatapahtuman.

Lisätietoja saa Terveyspiste Ompusta terveydenhoitaja **Elsi Kyllitä**, puh. (08) 3115430 tai 3112493.

Työttömien terveydenhuolto etenee monilla paikkakunnilla. Kuvamme Porin terveysprojektista, jonka puuhämies **Seppo Harinen** etualalla, oikealla TVY:n hallituksen jäsen **Ismo Suojanen**.

TVY:n yhteystiedot

PUHEENJOHTAJA:

Lea Karjalainen
Ivalon Seudun Työttömät ry
Mellakujä 10 D 16
99800 IVALO
puh. & fax. 016-662 630
puh. 040 - 5477 099

HALLITUKSEN JÄSENET JA VARAJÄSENET:

UUSIMAA

Anja Luoma
Porvoon Seudun Työttömien Yhdistys ry
Kokkonniementie 6
06100 PORVOO
puh & fax 019 - 5243411
käsiip. 040 - 5826 581
koti 019 - 645 696
Marianne Boström
Viidän Työttömät ry
Vihdintie 30
03100 NUMMELA
puh. 09 - 2222 883
fax 09 - 2234 937

HÄME

Erkki Grästen
Riihimäen Työttömät ry
Kyläraitti 8
11710 RIIHIMÄKI
puh. 019-722 725
fax. 019-722 783
E-mail. riihimäen tyottomat@ry.in.
Clas-Håkan Kuhllefelt
Mäntän Työttömät ry
Puisstokatu 31 G 41
35800 MÄNTTÄ
puh. 03 - 4747567
käsiip. 050 - 5253 462

TURKU

Anja Salmi
Salon Työttömät SAT ry
Länsiranta 4,24100 SALO
puh. 02 - 7333 375
fax. 02 - 7 335 677
käsiip. 0400 - 523 875
Lasse Räsänen
Turun Seudun Työttömät ry
Murtomaantie 1
20300 Turku
puh.02 - 2500 727
fax 02 - 2334 320

SATAKUNTA

Ismo Suojanen
TVY:n Porin osasto ry
Mikonkatu 21
28100 PORI
puh. 02 - 6414 695
fax. 02 - 6414 055
käsiip. 0400 - 975 452
Arto Ahtiainen
Huittisten Seudun Työttömät ry
Viialankatu 27
32700 HUITTINEN
puh & fax 02 - 5604 409

KYMI

Riitta Näviä
Etelä-Karjalan Työttömät ry
Valtakatu 30
53100 LAPPEENRANTA
puh & fax 05 - 4190 229
Ahti Honkanen
Kouvolan Seudun Työttömät ry
Hallituskatu 11
45100 KOUVOLA
puh & fax 05 - 3711 741

MIKKELI

Riitta-Liisa Mönkkönen
Pieksämäen Seudun Työttömät ry

Torikatu 17 A
76100 PIEKSÄMÄKI
puh. 015 - 486 955
fax 015 - 486 757
käsiip. 040 - 5110 272

Riitta Hirn

Mikkelin Seudun Työttömien Toimintakeskus ry
Porrassalmentie 1
50100 MIKKELI
puh.& fax 015 - 212 333

KESKI-SUOMI

Tapio Salomaa
Juhanankatu 2 as.30
44100 Äänekoski
puh 040 - 5940786
Risto Lehtinen
Keski-Suomen Työttömien yhd. ry
Schaumaninkatu 1
40100 JYVÄSKYLÄ
puh. 014 - 635 230
fax. 014 - 635 299

POHJOIS-KARJALA

Elja Helena Kettunen
Aktiiviset Työtähakevat ry
Vallilankatu 3,80220 JOENSUU
puh. 013 - 313 930
fax 013 - 311 518
käsiip. 050 - 599 4826
Osmo Kaasinen
Rajaseudun Työttömät ry
82655 VÄRTSILÄ
puh. 013 - 629 235

KUOPIO

Martti Korhonen
Sonkajärven Työttömät ry
Rutakantie 94
74300 SONKAJÄRVI
puh. & fax 017 - 7618 44
Juhani Tanski

Kuopion Seudun Työttömät ry
Maljalahdenkatu 18
70100 KUOPIO
puh. 017 - 2633 181
fax 017 - 2633 698

VAASA

Tuula Huhtakoski
Peräseinäjoen Työttömät ry
Sydänmaantie 10
61100 PERÄSEINÄJOKI
puh. & fax. 06 - 4181 297
Tauno Mäkinen
Pietarsaaren Seudun Työnhakijat ry
Pohjanlahdentie 56
68600 PIETARSAARI
puh. & fax. 06 - 7248 165

OULU

Jukka Tomperi
Oulun Työttömien Oma Apu OTA ry
Rautatienkatu 1
90100 OULU
puh. 08 - 3115 351
fax 08 - 3119 651
käsiip. 0400 - 168 444
Raimo Rönöng
Oulaisten Työttömien Toiminta ry
Oulaistenkatu 12
86300 OULAINEN
puh. 0400 - 618 649
fax 08 - 473 065

KAINUU

Kalle Kunnas
Kajaanin Työttömien Yhdistys ry
Niskantie 15
87100 KAJAANI
puh. 08 - 6155 693
fax. 08 - 6140 098
käsiip. 0400 - 122 582

Raili Korva

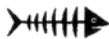
Puolangan Työttömien Yhdistys ry
Virkkula, Ouluntie 11
89200 PUOLANKA
puh & fax 08 - 7193 531

LAPPI

Ritva Metsälampi
Sodankylän Työvoimareserviläiset
Sodankyläntie 2
99600 SODANKYLÄ
puh. & fax. 016 - 618 243
käsiip. 0400 - 810 130
Olavi Niemelä
Rovaniemen Seudun Työttömät ry
Lapinkäviäntie 2
96100 ROVANIEMI
puh. 016 - 345 250
fax 016 - 345 853

TOIMIHENKILÖT:

Toiminnanohjaaja
Sirkka Rajala
Käenkuja 3-5 N, 5 krs
05000 HELSINKI
puh. 09 - 7310 4114
fax 09 - 7310 4115
puh. 040 - 5477 090
Taloudenhoitaja
Pirjo Kankaristo
Kumpare, 21150 RÖÖLÄ
puh. 02 - 252 4316 (ke-to)
puh. 0400 - 785 485
fax 02 - 252 4390
Tiedottaja
Hannu Oittinen
Karensissanomat
Katajakonkatu 1 D 13 -
33280 TAMPERE
käsiip. 050 - 595 3105

Euroopan työttömät pitkällä marssilla

Suomalaisten työttömien päättäväinen esiintyminen huomiottiin Hollannissa ja muualla Keski-Euroopassa tosin kuin meillä, jossa tiedotusvälineet valkenivat lähes täysin tapahtumasta. Marssi ei ollut kertakäyttö-tapahtuma, vaan alkua työttömien eurooppalaisen yhteistyön tiivistämiselle. Suomen kylttiä kantavat Sodankylän Eero Favorin ja Teuvo Hämäläinen.

Eurooppalaiset työttömät, työssäkäyvät sekä opiskelijat kokoontuivat Amsterdamissa 14.6 osoittamaan mieltään työttömyyttä ja sosiaalista turvattomuutta vastaan.

Suomesta lähti matkaan kaksi linja-autoa, toinen Sodankylästä ja toinen Kuhmosta. Matkajia oli yhteensä 90 henkilöä, lappilaisia heistä oli 26. Nämä sitkeät matkajat ovat osa niistä ihmisistä, jotka kokevat oman ja muiden turvallisuuden ja työtilanteen niin haavoittavaksi, että päättivät lähteä vaikuttamaan Euroopan tasolla meidän kaikkien puolesta.

Matka alkoi Sodankylästä linja-autolla kohti Helsinkiä ja Amsterdamia. Sodankylästä lähteneeseen linja-autoon tuli lähtijöitä Lapin eri paikkakunnilta, Oulusta, Kokkolasta ja lopuksi Turusta. Helsingissä olimme torstaina iltapäivällä. Laiva lähti Travemünden kautta halki Saksan, josta jatkoimme taas linja-autolla Hollantiin, Amsterdamiin.

Tunnelma linja-autossa ja laivassa oli odottava, joskin hiukan pelokas. Monet meistä eivät olleet aikaisemmin osallistuneet vastaavanlaisiin tapahtumiin. Vaikka mieliala olikin jännittynyt ja ehkä pelokaskin, kävi keskusteluissa ilmi, että tämä tapahtuma koettiin todella tärkeäksi.

Ihmiset keskustelivat siitä, että kuka meidän asioista lopultakin välittää. Vai olemmeko vain jotakin käytettävää, jonka voi heittää pois

kun on tarpeeksi kulunut. Meidän on jo aika ruveta itse toimimaan yhdessä muiden eurooppalaisten kanssa. Meitä on yhteensä yli 18 miljoonaa työttömänä.

Mikä valtava voimavara ja ammattitaito hyödyntämättä? Onko nykyään varaa jättää tämä kaikki tieto ja taito ruostumaan? Onko muuta näkyvää vaihtoehtoa, kuin kokoontua yhdessä yhteisen tärkeän asian puolesta?

Tällä tapahtumalla halusimme saada itsemme huomioiduksi ja osoittaa, että meidänkin äänemme kuuluu. Itse asiassa tapahtuma ei ollut viimeinen vaihtoehto, vaan alku uudele yhteiselle toiminnalle.

Meidän pohjois-suomalaisten mieliala oli todella mahtava, yhteenkuuluvaisuuden tunne voimistui, mitä pitemmälle matka jatkui. Mottona oli; kun kerran lähdettiin Lapista saakka, niin mennään tarpeeksi pitkälle ja näyttävästi.

Lauantaina 14.6 jolloin itse päättävänä, marssi oli, kokoonnuimme Daminiin aukiolle Amsterdamissa. Siellä alkoi järjestäytyminen ja marssille lähtö. Tunnelma oli todella käsin kosketeltava, aivan mahtava. Ihmisiä joka puolella, liput hulmusivat, isku-lauseita huudeltiin, järjestäytyttiin marssiin.

Monet ihmiset tulivat meitä suomalaisia tervehtimään ja keskustelemaan kanssamme. Lisäksi eri maiden tiedotusvälineet olivat meistä yllättävän kiinnostuneita. Kun he vielä

kuulivat, että olemme Lapista saakka lähteneet tapahtumaan, kiinnostus sen kuin kasvoi.

Haluttiin tietää minkälaisia töitä Lapissa voi tehdä, mikä työttömyysprosentti meillä on, onko täällä lunta koko vuoden, minkälainen sosiaaliturva meillä on Suomessa, kuinka hyvin meillä tunnetaan EU:ta, pidämmekö sitä tärkeänä? Ja meidän pyrimme tietenkin antamaan mahdollisimman toden mukaisen kuvan.

Onko mitään muuta asiaa kuin työllisyyden ja sosiaalisen turvallisuuden puolesta toimiminen, joka saa ihmiset niin Suomen Lapista kuin Afrikan Tangerista liikkeelle valtavin voimavaroin?

Meidän hyvinvointi tulee olla muutakin kuin talouden ja rahallisten välistämistä. Siinä tulee huomioida niin työllisyys kuin sosiaaliturvakin. Mikäli nämä asiat eivät ole kunnossa, emme voi kehittää parempaa, toimivampaa ja yhteistä Eurooppaa.

Paluumatkalle Amsterdamista lähdimme sunnuntaina 15.6 aamulla, mieli oli haikaa. Amsterdam on kaunis ja mielenkiintoinen kaupunki, meillä oli siihen liian vähän aikaa tutustua. Onneksi saimme uusia tuttavuuksia maailmalta, sekä valtavan määrän kokemuksia ja tietoa tuotavaksi kotimaahan.

Keskustelu linja-autossa paluumatkalla kävi vilkkaana. Vaihdettiin kokemuksia, mielialoja ja tunteita. Pääasiassa matka oli onnistunut kaikilta osin hyvin. Porukka oli pysynyt kasassa, kukaan ei ollut jäänyt matkasta. Paluumatka sujui hyvin, Suomessa olimme tiistaina 17.6. Pohjoisimmat lähtijät Sodankylästä ja Ivalosta olivat perillä vasta keskiviikkoa vasten yöllä.

Ritva Metsälampi

Maaltamuuttajan itsemurha Pekingissä Työttömyyden aikapommi tikittää Kiinassa

Peking (IPS - Antoeta Bezlova) Tieto työttömän maaltamuuttajan itsemurhasta Pekingin keskustassa toukokuussa on jälleen uusi merkki Kiinassa kytevästä jännityksestä. Työttömyys pahenee sitä mukaa kun kannattamattomat valtionyhtiöt irtisanovat satojatuhanisia työntekijöitä.

Työtön mies räjäytti itsensä hengiltä Kiinan pääkaupungin sydämessä, Zhongshanin puistossa. Se sijaitsee kivenheiton päässä Kielletystä kaupungista, jossa maan johto asuu. Itsemurhan tekijän nimeä tai motiivia ei paljastettu, mutta viranomaiset vahvistivat, että hän oli Hunanista tullut työtön.

Tapaus sattui vain viikko sen jälkeen, kun Kiinan talouden suunnittelijat paljastivat, että jopa 20 miljoonaa valtion palveluksessa olevaa ihmistä menettää työpaikkansa vuosituhannen vaihteeseen mennessä. Myös maaliskuussa Pekingiä järjestyttiin kaksi räjähdystä, jotka panttiin ensinnäkin kapitalistien uiguurivähemmistön tiliin. Myöhemmät tutkimukset kuitenkin viittaavat siihen suuntaan, että potkut saaneet työläiset saattavat olla näidenkin iskujen takana.

Tapaukset huolestuttavat maan johtoa, sillä Kiina elää poliittisesti herkkää aikaa: Deng Xiaopingin kuolemasta on vain muutama kuukausi, kesäkuussa on jälleen Taivaallisen rauhan aukion verilöylyn vuosipäivä ja Hongkong liitetään Kiinaan kesäkuun lopussa.

Kiinan julkinen sektori työllistää yhä 120 miljoonaa ihmistä, mutta heistä 15-20 miljoonaa menettää ennustusten mukaan työnsä vuoteen 2000 mennessä.

"Tehtävä on suunnaton, mutta meidän täytyy auttaa näitä ihmisiä löytämään uusi työpaikka. Työttömyysaste on koetettava pitää neljässä prosentissa", sanoo Kiinan johtavien taloussuunnittelijoihin kuuluva Wang Dongjin.

Kiina väittää nykyisin, että kaupunkien työttömyysaste on kolme prosenttia, mutta Maailmanpankki arvioi sen olevan 11-20 prosenttia.

Heikosti pärjäävien valtionyritysten uudistaminen on Kiinalle vaikea pulma, sillä niillä on velkaa yhteensä yli kolme biljoonaa markkaa. Kiinan johto tietää, että yritysten saneeraus on välttämätöntä maan talouden tervehdyttämiseksi pitkällä tähtäimellä.

Samalla se on kuitenkin hyvin tietoinen ahdingosta, johon miljoonat ihmiset ajetaan. Pekingin viranomaiset suunnittelevat helpottavansa tilannetta muun muassa myöntämäl-

lä 20 000 uutta taksilupaa, joita teollisuudesta irtisanotut voivat hakea.

Pääkaupungin työttömien määräksi arvioidaan 200 000 ja heistä vähintään 60 prosenttia pyritään saamaan uudelleen koulutukseen ja sitä kautta takaisin työelämään.

Taksiohjelmalla pelätään kuitenkin olevan myönteisten työllisyysvaikutusten ohella ikävä taipumus pahentaa Pekingin ruuhkia. Kaupungissa toimii ennestään 80 000 taksia ja nekin tukkivat ruuhka-aikoina kadut varsin tehokkaasti.

Pekingin viranomaiset ratkovat työttömyyttä myös rajoittamalla kaupungista työtä saavien muuttajien määrää. Pekingiläiset on määrätty etusijalle esimerkiksi kirjanpitäjän, sihteerin, myyntiedustajan, rahastajan, tarjoilijan ja hissinkuljettajan paikkoja täytettäessä.

Lisäpulmia Pekingin työllistämishankkeisiin aiheutuu siitä, että esimerkiksi osastopäällikkönä valtion yrityksessä toiminut henkilö ei voi ottaa vastaan mitä tahansa työtä menettämättä kasvojaan, myöntää eräs kaupungin viranomainen.

Maan johto lupasi vappuna, että valtion yrityksistä irtisanotuille pyritään järjestämään valinnanvaraa työmarkkinoilla. Samaan aikaan kommunistipuolueen pää-äänenkannattaja Kansan päivälehti ylisti Kiinan valtion 120-miljoonasta työntekijäjoukkoa.

Pekingiläisten hyvittyä ei kuitenkaan ratkaise päivittäin kasvavan maaltamuuttajien armeijan ongelmaa. Todellista tarinaa hunanilaisen työttömän itsemurhasta ei ehkä koskaan julkisteta, mutta se herättää mo-

Terve tuloa kirkkoon

HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Tule luontoon!
Luonto- ja matkailulinjalla

on vapaita opiskelupaikkoja. Eräitätoja, luonnontutemusta, matkailupalvelujen suunnittelua ja järjestämistä...

Karstulan Evankelinen Kansanopisto
p. (014) 462 151, 461 337

Onks' tietoo?

Nokian työttömien asiamies, hallintonsuostari Anneli Pasanen kertoo tällä kertaa tuoreista muutoksista, jotka koskettavat työttömän elämää monin tavoin. Lukijakysymykset ovat edelleen tervetulleita. Seuraavaan numeroon tarkoitetut kysymykset 15.10. mennessä suoraan Anneli Pasaselle, osoitteella Nokian valtatie 25, 37100 Nokia.

Moni asia muuttui elokuun alussa

Vapaaehtois- ja talkootyö

Työttömällä on oikeus päivärahaan, jos hän on palkatta yleishyödyllisessä vapaaehtoistyössä ja tavanomaisessa talkootyössä. Lakiin on otettu rajaus talkootyöstä siten, että henkilöllä ei ole päivärahaa, joka työskentelee palkatta yrityksissä tai sellaisissa tehtävissä, jotka yleisesti tehdään työsuhteessa tai yritystoimintana.

Opiskelun päätoimisuus

Päätoimisella opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan. Päätoimista opiskelu on aina silloin, kun työtön aloittaa lukion, ammatillisen tai kansanopiston päiväopetuksena järjestettävät opinnot tai korkeakoulututkimuksen suorittamiseen tähtäävän opiskelun tai muun opiskelun, jossa opetustuntien määrä on keskimäärin vähintään 25 tuntia viikossa tai keskimäärin vähintään kolme opintoviikkoa kuukaudessa.

Muita muutoksia

Henkilöllä on oikeus kieltäytyä osa-aikatyöstä, jos työstä maksettava palkka ja hänelle mahdollisesti maksettava työttömyyspäiväraha jää työmatkakustannusten ja muiden työn vastaanottamisesta aiheutuneiden kustannusten jälkeen pienemmäksi kuin hänelle maksettava työttömyyspäiväraha. Työmarkkinatukilain muutokset koskevat mm. harjoittelun järjestämistä ja koulutusta. Lain mukaan henkilöllä on aina oikeus kieltäytyä ulkomailla järjestetystä koulutuksesta ilman, että hän menettää oikeuttaan työmarkkinatukeen.

Ulkomaanmatka ja työttömyysturva

Elokuun alusta lukien työttömällä on oikeus lähteä satunnaisille, lyhyille ulkomaanmatkoille menettämättä työttömyyspäivärahaansa. Matkasta on ilmoitettava etukäteen työvoimatoimistolle, ja henkilön on oltava matkan aikana työvoimatoimiston tavoit-

tettavissa.

Laissa ei ole säännöksiä siitä, että kuinka paljon ennen matkaa ilmoitus on tehtävä. Pääsääntöisesti kuitenkin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Työnhakijan on ilmoitettava ennen ulkomaanmatkan alkamista yhteistyötensa matkan ajalta.

Ulkomailla olosta ei saa aiheutua viivytystä työn vastaanottamiselle, vaan mahdollisen työtarjouksen tai koulutustarjouksen johdosta työnhakijan on meneteltävä kuten kotimaassa ollessaan. Matkan ensimmäisellä viikolla matkaa tai matkoja vuoden ajanjaksona.

Erityisesti syystä päivärahaoikeus voi säilyä viikkoa pitemmän matkan ajalta. Tällaisina syinä voidaan pitää:

- harrastuksiin liittyvää, erityisesti työttömyysturvalain 4 a §:ssä tarkoitettua vapaaehtoistyöstä johtuvaa matkaa

- ulkomailla asuvien perheenjäsenten tai lähisukulaisien tapaamisesta johtuvaa matkaa ja työkyvyn ja terveyden ylläpitämiseksi välttämättä matkaa (esim. psoriasisista sairastavan ilmastohoito)

Päivärahaoikeus säilyy pääsääntöisesti vain Eurooppaan tai Euroopan ulkopuolisille EU/ETA alueille (esim. Kanarian saaret) suuntautuvan ulkomaanmatkan aikana.

Omaehtoisen opiskelun tuki

Elokuun alusta tuli voimaan laki pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta. Tämä laki on ns. koulutusvakuutuksen ensimmäinen vaihe. Pitkäaikaistyöttömällä on oikeus työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen tasoiseen tukeen omaehtoisen, ammatillisia valmiuksia edistävän koulutuksen ajalta. Edellytyksenä on, että työtön on ollut palkkatyössä tai yrittäjänä vähintään 12 vuotta. Tukea voidaan myöntää koulutukseen, joka alkaa 1.8.1997 - 31.7.1998 välisenä aikana.

Tuen saamisen edellytyksenä on, että hakija on koulutuksen aloittaneen ollut kahden vuoden aikana 12 kuukautta työttömänä työnhakijana

työvoimatoimistossa. Ehtona on myös vähintään 12 vuoden palkkatyö tai yrittäjänä toimiminen viimeisten 18 vuoden aikana. Koulutuksen tulee olla päätösmistä yhdenjakoista ja laajuudeltaan vähintään 20 opintoviikkoa.

Koulutus voi olla ammatilliseen perustutkintoon, opistoasteen tai ammattikorkeakouluun johtavaa, valmistaa näyttötutkintona suoritettavan ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tai ammatilliseen perustutkintoon. Koulutus voi johtaa alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon, mikäli kyseinen tutkinto on jäänyt kesken ennen työttömyyttä.

Tuetaksi koulutukseksi hyväksytään myös peruskoulun oppimäärän suorittaminen tai ennen työttömyyttä kesken jääneen lukion loppuun suorittaminen, mikäli kyseisten opintojen puuttuminen on esteenä työllistymiselle tai ammatilliselle koulutukselle. Lisäksi hyväksytään myös ammatillinen lisäkoulutus sekä ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa järjestetyt erikoistumisopinnot.

Tuen suuruus vastaa toimeentuloturvan, johon henkilö olisi oikeutettu työttömänä ollessaan. Se on työmarkkinatuen, työttömyysturvan peruspäivärahan tai ansiopäivärahan suuruista. Tukijakso ei kuluta työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa (500 pv). Tukea voidaan maksaa myös koulutukseen kuuluvilta loma-ajoilta. Tukea voidaan maksaa kaksi vuotta, kuitenkin enintään 31.12.1999 saakka.

Tukea haetaan työvoimatoimistosta saatavalla hakulomakkeella. Työttömyyskassan jäsenet hakevat tukea työttömyyskassalta, muut opiskelijat kansaneläkelaitokselta.

Lisätietoja saa esitteestä Pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukeminen, jonka on julkaissut työministeriö. Esitettä saa kaudesta työvoimatoimistoista.

Nokialla 23.8.1997

Anneli Pasanen
Nokian työttömien asiamies

Seuraa työssäolo- viikkojen täyttymistä

Sinä, joka teet osa-aika- tai koko-aikatyötä tai muuta korvausta vastaan olevaa työtä, niin seuraava ohje Sinulle.

Jotta olette itsekin ajan ja menneen ajan tietojen tasalla, niin ottakaa kaikesta työttömyyskassaan tai Kelalle lähettämistänne papereista kopiot. Tämä sen vuoksi, jotta olette tietoisia siitä mitä olette lähettäneet sinne.

Esim: Teen silloin tällöin juttuja ja käyn "tuuraamassa" bingo-hallissa. Saan korvausta ja palkkaa. Työni ei välttämättä täytä työssäoloehdon tuntimääriä, ei varsinkaan juttujen osalta. Olen kuitenkin jättänyt itselleni kopiot kaikista lähettämistäni tiedosta. Kun olen saanut kassan päätöksen, niin liitän sen asianomaisiin papereihin. Tämä sen vuoksi koska seuraan työssäoloviikkojen täyttymistä

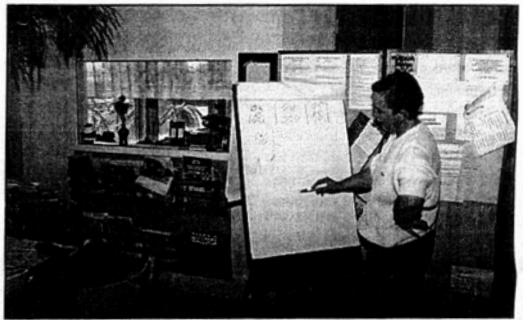
Ohjeena työnteon arvostamista ja niille, jotka pääsevät tekemään pien-täkin työkeikkaa (lastenhoito tai muut esteet estävät työn vastaanottamisen) tämä:

Pidä huolta niistä viikoista ja päivistä, jotka oikeuttavat Sinulle kertyvään työssäoloaikaan. Laita asiat itsellesi myös tiedoksi.

Muistakaa myös se, että koulutuksen laskeminen työssäoloaikaan vaa-käyn "tuuraamassa" bingo-hallissa. Saan korvausta ja palkkaa. Työni ei välttämättä täytä työssäoloehdon tuntimääriä, ei varsinkaan juttujen osalta. Olen kuitenkin jättänyt itselleni kopiot kaikista lähettämistäni tiedosta. Kun olen saanut kassan päätöksen, niin liitän sen asianomaisiin papereihin. Tämä sen vuoksi koska seuraan työssäoloviikkojen täyttymistä

Tämä numerosta lisätietoja ja käytännön ohjeita: puh. 016/512614 tai työttömien Pellon työttömien toimisto puh. 016/515551.

Anneli Korteniemi
Pello

Työttömien on syytä olla erittäin tarkkana työssäoloviikkojen ja muiden asioiden suhteen, sillä koulut ja kontrolli lisääntyvät. TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen laskuharjoituksissa Rovaniemen työttömien toimistolla.

Uudista osaamistasi lisäkoulutuksella

Työelämän tarpeisiin suunnattua lyhyt- ja pitkäkestoista sosiaali-, terveys- ja kasvatustalon koulutusta.

Tutkintoon johtava koulutus

yhiteishaku 1.-12.9.97
Helsingin ja Porin yksiköissä

Lisätietoja yksiköistä ja netistä

www.diak.fi

DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU
DIAKONIYRKESHÖGSKOLAN

Helsinki p. (09) 7750 7430

Helsinki p. (09) 735 700

Järvenpää p. (09) 271 9932

Kauniainen p. (09) 512 3910

Pieksämäki p. (015) 786 4610

Pori p. (02) 633 8421

Julimpiakisoissa on rento meininki

Oletko kuullut Julimpiakisoista? Niitä on järjestetty runsaan vuoden verran ja tänä lyhyenä aikana kisat ovat olleet jo 33 kertaa Helsingin seudulla ja Porvoossa. Niissä on tehty yli 2500 kilpailusuoritusta. Kysyntää kisoille riittää ja suosio kasvaa.

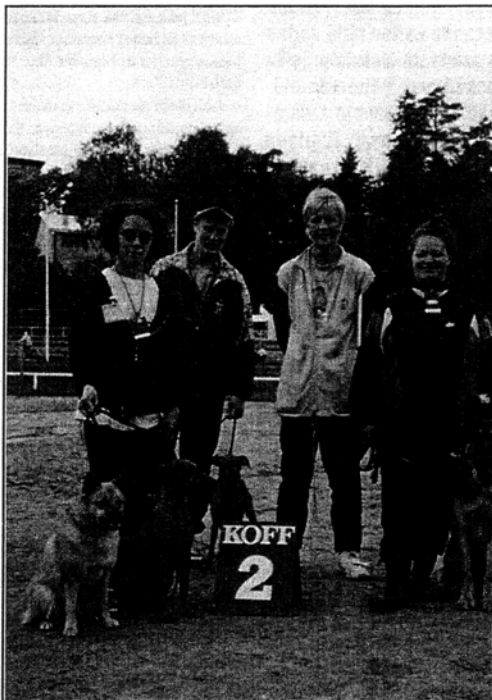
Julimpiakisat ovat nimeänsä myöten leikkimieliset, epäviralliset koirakisat. Ne on tarkoitettu aloitteleville koiraharrastajille ja tavallisille kotikoirille. Lajit ovat helppoja ja hauskoja. Tarkoituksena on innostaa koiran omistajia tekemään jotain yhdessä lemmikkinsä kanssa.

Kun **Jari Markus** jäi työttömäksi vuonna 1993, hän alkoi kehitellä ideansa aloittelijoiden koirakisoihin. Hän huomasi Kennel-liiton toiminnassa ideansa mentävän aukon. Samaa aikaan uusien koirien rekisteröinti oli huipussaan. Kennel-liiton mukaan koirien rekisteröinti seuraa työttömyyslukuja - nyt on sillä rintamalla taas hiljaisempaa.

Virallisiin koirakilpailuihin menemiseen on korkea kynnyks, Jari toteaa. - Koiran pitää olla koulutettu monenlaisiin tehtäviin.

Mutta Julimpiakisoihin voi osallistua ihan tavallisen kotikoiran kanssa ja pilkettä silmäkulmassa. Kaikille löytyy lajeja, joita ne voivat suorittaa. Heinäkuussa 1996 Jari järjesti Helsingissä ensimmäiset Julimpiakisat.

Hauska nimiväännös syntyi, kun kas muuten, Jarin oman lemmikin nimestä: Jarin koiran nimi on Juli. Työttömyyttä päivittellen jatkuvasti hirveänä viitsauksena, mutta kolkolla on aina kaksi puolta. Monet uu-

Julimpiakisat ovat leikkimieliset ja epäviralliset koirakisat, jotka koovat tavallisia koiria ja niiden isänti/emäntä yhtein. - Pääasia on hauskanpito, sanoo idean isä Jari Markus.

det ihmisten arkielämää kohentavat innovaatiot olisivat luultavasti jääneet toteuttamatta ilman työttömyyden antamaa ylimääräistä aikaa - esimerkiksi Julimpiakisat.

Ahmatit ja missit

Kilpailulajeja on isoille ja pienille rotukoille, sekarotuisille ja pennuille. Lajit ovat helppoja ja osin järjestäjien itse keksimiä. Hauskaa katseltavaa on esimerkiksi talkoourukkaan kuuluvan Eve Huittisen kehittämiä Ahmis-kisa: makkarasta

pitävät koirat saavat eteensä rivin valkoisille laatoille asetettuja makkarapaloja ja nopein ahmija voittaa. Kotikoiran tottelevaisuuskisassa on helppoja tehtäviä ja arvosteluperusteena on lähinnä koiran iloisuus tehtävien suorittamisessa sekä koiran ja omistajan yhteispeli. Sopii siis kenelle tahansa.

Hiukan harjaannusta vaatii esterata, virallisesta Agility-kilpailusta tehty heipottettu versio, jossa on kaksi vaikeustasoa. Tällä lajilla voi testata koiransa kykyjä. Tietysti mukana ovat myös koirien missikisat. Match-

show, jossa valitaan kisojen kaunein koiria, on Lapsi ja koirakilpailu ja tottelevaisuuskoe alokasluokan säännöillä.

-Lajien vaatavuustasoa ei tästä nosteta, Jari vakuuttaa. - Muuten alkuperäinen idea hukkuu ja hauskuus kääri. Monen vuoden kokemuksen omaavia, eri yhdistyksissä toimivia koiran kasvattajia on saatu talkoisiin mukaan tuomarin tehtäviin, joten palkitseminen sujuu ammattitaidolla. Palkintoruusukkeita jaetaan runsaasti, kannustusmielessä. Viisi parasta kussakin lajissa saa ruusukkeen.

-Pian kaikki Julimpiakisoihin vuoden mittaan osallistuneet koirat ovat saaneet jonkin ruusukkeen, Jari nauraa. Jokainen osallistuja saa lisäksi osallistumispisteitä, joita sadesäällä jaetaan enemmän. Pisteitä keräämällä voi uskollinen osallistuja voittaa lajinsa Julimpiamestarin arvon.

Raha ei näissä kuvioissa pyöri, vaan kaikki tehdään vapaaehtoisvoimin. Taustalla ei ole edes rekisteröityä yhdistystä. Järjestäjänä on rekisteröimätön JV-yhdistys, jonka ydinporukkaan kuuluu Jari ja Even lisäksi Anna Kyröläinen.

Kilpailujen järjestämiskulut peitetään kohtuullisilla osallistumismaksuilla, joista työttömät saavat vielä alennusta. Palkinnot saadaan sponsoreilta, jotka ovat pääasiassa eläintarvikeliikkeitä, koiranruoanvalmistajia ja ravintoloita.

Ystäviä, valistusta ja hauskanpitoa

Miksi leikkimielisiä koirakisajoja tarvitaan?

-Pääasia on hauskanpito, Jari heittää.

Tärkeä anti on sosiaalinen kanssakäyminen samanmielisten ihmisten kanssa ja sen mukana syntyvät uudet ystävyysyhteisöt. Virallisiin kilpailuihin tähtäävät saavat hyvää harjo-

tusta ja samalla myös testattua koiransa lahjakkuuden.

Kisoissa vaihdetaan tietoja kaikista koiran omistamiseen liittyvästä, joten tietämys lisääntyy. Koiria tulee hoidettua paremmin, kun tähtäimessä ovat kisat. Jari vetäisee taskustaan kaksi muovipussia.

-Koiraharrastajilla on aina taskussaan muovipusseja ja nämä harrastajat ovat niitä, jotka keräävät koirankakat pois kadulta. Julimpiakisoissa annetaan valistusta mm. tässä asiassa, koska valistus auttaa enemmän kuin vihaiset yleisöosastokirjoitukset, Jari korostaa.

Työttömien koirille ruokaa ja rokoluksia

Jari on aloittanut yhteistyön työttömien liikuntajärjestön Liikuttajat ry:n kanssa. Yhdessä järjestettiin elokuun lopulla kesän päättäjäiskisat, joissa jaettiin työttömien koirille ruokapaketteja. Lisäksi paikalla oli eläinlääkäri, jolta työttömien koirat saivat kolmoisrokotuksen 50 markan hintaan. Normaalisti rokotus maksaa pari sataa markkaa.

-Rahapulan vuoksi työttömien koirat saattavat jäädä rokotamatta, Jari toteaa. - Tarkoituksena on järjestää joka vuosi tällainen halpa rokotusmahdollisuus. Jari Markus suunnittelee Julimpiakisojen viemistä Suomen kiertueelle ensi kesänä ja yhteistyötä virittelään myös virolaisten kanssa. Kisat pääsevät mukaan kisailemaan jo tänä syksynä. Jarin haaveena on kehitellä rakkaasta harrastuksesta vähitellen uusi ammatti. Iloisen Julimpia-aatteen soisi leviävän mahdollisimman laajalle. Jos haluat osallistua toimintaan, soita Jariille puh. 09 - 7260336.

MARJALIIA SIIRA

Jag fick tillfälle att deltaga i den andra ekumeniska konferensen i Graz i Österrike från den 23.6. till och med den 29.6. Att med ett par ord beskriva denna upplevelse är absolut omöjligt, men jag måste i alla fall försöka.

Vi var fem deltagare från Tammerforsnejden som representerade den arbetsgrupp som hela våren sammankommit för att diskutera och debattera de svårigheter som varje arbetslös möter varje dag. Vi var inte representanter för kyrkan utan vi representerade oss arbetslösa.

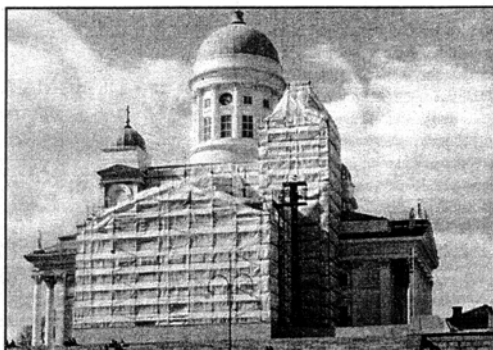
Vår ledare var Seppo Kjellberg som är diakonipastor i Tammerfors, vet man inte att han är präst skulle man inte tro detta. Han ledde vår lilla skara med en varm säker hand ty han har arbetat för oss arbetslösa i många år. Efter vår ankomst till Graz fick vi programboken tillhanda. Att bläddra igenom deMa bok var en upplevelse som småningom förvandlades till förtrytelse över det att det var omöjligt att ta del i varje intressant föreläsning, diskussion, arbetsgrupp och övrig aktivitet som föregick i den vackra medeltida staden.

Religion och arbetslöshet

Graz befinner sig ungefär 200 km söder om Wien. Denna stad utbreder sig längs floden Mur i en vacker dal omgiven av bergsmassiv. Till gränsen till det forna Jugoslavien var det endast 30 km. Av de 14 000 deltagarna var ungefär hälften medborgare från det forna Sovjetunionen. Graz var därför mycket lämpligt beläget för att

dess nationer skulle ha tillfälle att deltaga. Vi vet att dessa nationer har det ännu svårare med sina finanser än vi har det.

Stämningen i Graz var oförglömlig. För oss stela nordbor var det ovanligt och främmande med allt "puss och kram". Men man vänjer sig ganska snabbt med detta. Att vi alla ta-

lade dålig engelska eller ännu sämre tyska hindrade inte oss alls ty visste man inte ett ord fanns det alltid någon som visste ordet. Diskussionerna fick fart på sig och det var intressant att märka att de arbetslösa problem är absolut lika överallt i Europa.

Vi blir utsatta för samma hetsjakt i varje land. Vi beskylls för att vara arbetslösa av egen vilja och att vi inte vill söka jobb. Klasskilnaderna ökar och fattigdomen tilltar i samma takt som nationalinkomsterna stiger. De utslagnas antal ökar snabbt och det är snart absolut omöjligt för samhället att sköta sin plikt mot sina medborgare. En gemensam fara tycks vara den nyliberalistiska vind som blåser över hela Europa. Vi måste tillsammans stoppa denna farsot annars krossas vårt samhällssystem. Kyrkorna stöder oss i denna kamp.

Människan är den viktigaste för vår enda kyrka oberoende var ifrån den kommer ifrån. Tillsammans beslöt vi att detta samarbete bör fortsätta, tillsammans beslöt vi att gemensamt arbeta för ett människovärdigt samhälle, tillsammans beslöt vi oss att på-

verka politikerna så att de skall ändra sina åsikter.

Vi har nu en ordentlig chans att få våra röster hörda. Tillsammans med vår kyrka kan vi fodra att den politik som nu gynnar bara en liten del av vår befolkning byts ut mot en sån där hela samhället beaktas. Vi kan inte mera gå med på att de politiska partierna handlar så egoistiskt som de nu gör. En åsikt som var gemensam var den absoluta negativa inställningen gentemot EU och EMU.

Ingen kan föstå varför Europa med våld tvingas mot ett system där demokratin är ett dött ord. Fastän detta möte var ett anligt möte var de samhälleliga problemen i alla fall för oss de viktigaste. Vi var alla av den åsikten att man inte kan skilja åt vad som är anligt och vad som är värdefullt, ty dessa två saker går hand i hand. Vi kan och får inte glömma att kyrkan är den grund på vilket vårt samhälle är uppbyggt på.

CLAS-HÅKAN KUHLEFELT

Kultakuumetta Lapissa

Nuotilla makkaraa paistamassa Matti Kauttonen Sonkajärveltä, Heikki Björklund Turusta, Jyri Kiikka Jyväskylästä, Aarne Morottaja Ivalosta ja Taimi Penttinen Kuopiosta. Makkaran lisäksi oli järjestetty "hetekasiian" paistoa.

TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen oli leirillä koko ajan, Sodankylän Ritva Kivelä ja Ritva Metsälampi pääsivät käymään vain päiväseläin. Kiinnostus leiriläisten tapaamiseen oli mielisä ja Amsterdamin reissulaisiakin oli mukava tavata.

Selvitysmiehet Skog ja Räisänen: Työvoimapolitiikka uusiksi

Pitkään työttömänä olleet halutaan vetää aktiivisen työvoimapolitiikan piiriin ja kannustaa heidän omatoimisuuttaan. Hallitusneuvos Harri Skogin ja erikoistutkija Heikki Räisänen selvitystyön taustana on työmarkkinoiden uusi tilanne talouden ja työelämän rakenteiden muutoksessa. Selvityksessä työvoimapolitiikkaa tarkastellaan kokonaisuutena eikä irrallisina temppuina.

Ehdotuksen keskeinen ajatus on työttömän työnhakijan omatoimisen työnhaun vahvistaminen. Siksi otetaan käyttöön työttömien säännölliset määräaikaishaastattelut työvoimatoimistoissa, työnhakua auttava työnhakukirja, työnhakusuunnitelma sekä osaamiskartoitus.

Aiempaa vaativamman palveluprosessin tueksi ehdotetaan palkattavaksi työvoimatoimistoihin 330 akateemista asiantuntijavirkailijaa. Tarkoituksena on, ettei työvoimahallinnon virkailijoiden määrä kasva pitkällä tähtäyksellä, vaan virkarakenne muuttuu työmarkkinoiden muutoksia vastaavaksi.

Työmarkkinatuki ehdotetaan palautettavaksi alkuperäisen tarkoituksensa mukaisesti aktiiviseksi tueksi. 500 päivää työttömänä olleet aloitta-

vat uuden aktiivikauden työvoimatoimistossa tehtävällä perusteellisella työnhakusuunnitelmalla. Työharjoittelun ajalta aletaan maksaa ylläpitokorvausta.

Ilman työsuhdetta tapahtuvan työharjoittelun vaihtoehtona olisi työsuhteessa tehtävä työ. Sitä tuettaisiin uudella yhdistelmätuella eli työnantajalle maksettaisiin 12 kuukauden ajalta työmarkkinatukea (2 500 mk) ja työllistämistukea (enintään 2 500 mk). Yhdistelmätuksi on tarkoitettu erityisesti työllistämiseen ns. kolmannella sektorilla.

Ehdotukseen sisältyy 200 000 työttömälle vuodessa mahdollisuus päästä lyhytkestoiseen työnhakukoulutukseen. Lisäksi työttömän oikeudet ja velvollisuudet määritellään nyt ensimmäisen kerran.

Ehdotus ei lisää valtion menoja. Selvitystyöhön liittyy laaja, koti- ja ulkomaisten asiantuntijoiden kuuleminen.

Työministeriön tiedotus
(09)18561 Lisätiedot: hallitusneuvos Harri Skog (09) 1856 9009, erikoistutkija Heikki Räisänen(09) 1856 9210.

Kullanhuuhdonnan ja erilaisten leikkimielisten kisojen tiimoitakesäpahtuma kokosi eripuolilta maata työttömiä ja heidän perheitään lähes 200. Sää suosi todella ihanteellisella tavalla. Edes Lapin kuuluisat inisijätkään eivät häiriinneet osallistujia. Tapahtuma oli neljännen kerran ja suosio ei kun kasvaa.

Monet työttömät sanovat, että miksi Meidän pitää järjestää omiatahtumia ja karsinoitua siten? Kuka muu tuntee työttömän tilanteen paremmin kuin työtön. Kyllä tälläkin reissulla keskusteltiin asioista hyvinkin vakavaan sävyyn, mutta kuitenkin keskustelun ei annettu pilata yhdessäoloa. Hirteishuumoriakin annettiin tulla omista tilanteista, annettiin epäluottamuslause päätäjille, jotka eivät perusta työllisyyden hoidosta "paskankaan" vertaa.

Kyllä tällä leirillä, joka oli 10-13 heinäkuuta, saatiin nauttia positiivisten ja iloisten kaverien seurasta. Savon puolesta mukaana oli todella humoristista porukkaa, eivätkä muualta tulleetkaan olleet kynttilänsä vakana alle piilottajia. Tällaisia tapahtumia enemmän vuoden varrelle.

Lapsetkin ottivat oman paikkansa porukan keskuudessa. Heillekin järjestettiin kilpailuja samaan tapaan kuin aikuisillekin. Kulta kiinnosti isoa osaa porukasta ja vaskoolit olivat kovassa käytössä. Itse kilpailussa oli mukana vain 25 osanottajaa ja positiivista oli se, että kaksi naista sijoittui kahdeksan parhaan joukkoon, joista ainakin toinen oli ensikertalainen.

Saimme vieraaksemme pienellä varoitussajalla kansanedustaja E-J.

Tennilän ja hänen kanssaan keskusteltiin pitkään. Aiheina olivat varhaiseläke 55 vuotiaalle, kunnallisvero pois peruspäivärahasta, koulutuspakko pois, ALV pois pienyrittäjiltä, kunnille lisää työllistämistä rahaa ym. aiheista. Ainakin tämä porukka oli kovana, saadaankohan kannatusta poliitikoilta. Toiset Lapin kansanedustajat eivät päässeet tilaisuuteen.

ANNELI KORTENIEMI

Avaimet vaihtuivat kultaan?

Löydetty kultatapahtuman paikalta vainnippu. Kotelossa lukee T.M. Ruonatar. Nipussa on auton- ja abloy-avaimia. Kysellä voi Ivalon Seudun Työttömien numerosta 016 - 677645 tai 049 - 152083.

Tuloksia kisoista

Kullanhuuhdonta: 1) Reijo Lampinen, Turku 8 min. 2) Pentti Keränen, Tornio 10.28 3) Jyri Kiikka, Jyväskylä, 12.35.

Naisten paras oli Kaisa Veteläinen, 21.05. 11 henkilöä löysi kaikki hiput. Kilpailijoita oli 27.

Tikanheitto: pikkulapset: 1) Jari Blomster, Kemina 62, 2) Henri Turpeinen, Hyrynsalmi 47, 3) Salla Hartikainen, Kajaani 37. 10 kilpailijaa.

Nuoret: 1) Sanna Kyrö, Ivalo 33, viisi kilpailijaa.

Naiset: 1) Kaisa Karjalainen, Ivalo 29, 2) Pirjo Heiskanen, Sonkajärvi 28, 3) Sirpa Juntunen, 21, 12 kilpailijaa.

Miehet: 1) Simo Sipola, 37, 2) Jari Nuutinen, 35, 3) Teemu Heiskanen, 13 kilpailijaa.

Saappaanheitto: lapset: 1) Hannu Hyvärinen, Ivalo, 10.35, 2) Joni Seiskala, Ivalo, 8.94 3) Salkko Uusimaa, Kemi, 8.59. 6 kilpailijaa.

Nuoret: 1) Toni Parviainen 20.63, 2) Jussi Kyrö, Ivalo, 18.19, 3) Minna Pärnänen, Kuopio, 17.14. 13 kilpailijaa.

Naiset: 1) Eine Pärnänen, Kuopio, 19.76, 2) Anneli Korteniemi, Pello, 16.51, 3) Pirjo Heiskanen, Sonkajärvi, 15.82. 14 kilpailijaa.

Miehet: 1) Marko Kainulainen, Sonkajärvi, 22.78, 2) Timo Kiviniemi, Ivalo, 20.77, 3) Kaarlo Uusimaa, Kemi, 20.20. 15 kilpailijaa.

Puujaloilla kävely: nuoret, matka n. 30 m. 1) Minna Pärnänen, 0.24.64, 2) Riikka Pärnänen, 0.33.73, 3) Irina Lindfors, 0.42.73. Kilpailijoita 6.

Aikuiset: Putoamatta kierroksia: 1) Simo Sipola 12, 2) Marko Kainulainen 11, 3) Kaarlo Uusimaa 6 ja 60 m. kilpailijoita 8.

Ilma suosi kilpailijoita, niinkuin Kultalassa patikkaretkellä olleitaakin.

Oikea tieto

vie oma-aloitteisen suomalaisen pitkälle

0203-66 066

Työlinja

Avoimet paikat, työvoimakoulutus, työvoimatoimiston palvelut Ma-pe 8-19. Paikallispuhelun hinnalla.

Työvoimatoimisto

Tietoa saat myös internetistä:
<http://www.mol.fi>

Lukijoilta

Seuraavaan numeroon tarkoitettut lukijain kirjoitukset 1510. mennessä toimituksen osoitteeseen Käenkuja 3-5 N. 5. krs., 00500 Helsinki tai faxilla 09 - 73104115. Kirjoitettakaa lyhyesti, kiitos! Puoli A -nelosta on sopiva mitta, yksi on ehdoton yläraja. Nytkin oli pakko lyhentää ja jättää pois kirjoituksia tilan puutteen takia. Ja nimerkit, nimi ja osoite aina toimituksen tietoon.

Työttömyyden tulevaisuus

Lainaan, kun ei luottokelvoton pysty muualta lainaamaan, suoraan lähiaikana ilmestyneestä Toimivampaan työmarkkinoihin-kirjasta suoraan muutamia kohtia työttömän tulevaisuudesta Suomi-nimisessä valtiosta:

1. "2.2 työmarkkinatukea koskevat ehdotukset (sivu 136-137)

5) Yli 500 päivää työttömänä olleiden työttömyyden odotusarvo on erittäin pitkä. Odotusarvo työttömyydelle on noin 6 vuotta sen jälkeen kun työttömyys on kestänyt 500 päivää eli noin 2 vuotta.

6) Yli 500 työttömänä olleista enemmistö on siirtynyt työmarkkinatuella ns. vanhalla peruspäivärahalla, jonka saaminen ei edellyttänyt työhistoriaa. Suurella osalla tuen saajista on vähäinen ja satunnainen työssäolohistoria työmarkkinatuen taustalla."

On varmasti työttömillä tässä ajassa kestämistä 120 markan päivärahalla (1998 alkaen) kunnan vuokra-asunnossa asuvalle, kestäähän työttömyys 7 pv (karenssi)+ 500 pv (ansiosidonnainen)+180 pv (työmarkkinatuki)+500 pv työmarkkinatukea (entä harkinnanvarainen, lisääkö päiviä, kuten entisessä osa-aikatyössä (nyk. hienommin pätkätyö) ja sitten odottelemaan 6. vuoden odotusjaksoa, että pääsee 120 mk:n päiväpalkalla (n.2500 mk/brutto) ansiotyöhön, joka ei riitä työssäoloehtoon liiton päivien kartuttamiseen. Liitolle kun pitää olla vajaa 5000 mk kuukaudessa palkkatuloja.

2. Sivulta 144 samainen kirja jatkuu seuraavasti

"Työllistämistukivaroista ehdotetaan siirrettäväksi yhdistelmätukeen vuonna 1998 300milj. markkaa. Jos vastaava määrä työmarkkinatukea käytettäisiin työnantajalle myönnettäviin tukiin, voitaisiin 600 milj. markan määrärahalta työllistää vuositasolla keskimäärin 10 000 työmarkkinatukea saanutta pitkäaikaistyöttömää edellyttäen, että aktiivivaihtoehtojen tarjontaa saadaan lisättyä. Laskeleman yksikkökustannuksena on käytetty yhdistelmätuen enimmäismäärää, jonka perusteella vuotuisen yksikkökustannus olisi 60 000 markkaa. Näin ollen yhdistelmätuen kustannukset olisivat enimmäismääränsäkin olennaisesti valtion virastojen työllistämiskustannuksia (yksikkökustannus 98 000 markkaa) alhai-

Elinikäinen oppiminen on noussut viime vuosina myös suomalaisen koulutuspolitiikan erääksi "peruskiiksi". Ainakin teoriassa. Opetusministeriön talohatkin korostetaan: mitä parempi ja monipuolisempi koulutus, sitä paremmat mahdollisuudet työllistyä. Eli koulutus on paras vaikutus työttömyyttä vastaan. Totta. Miksi sitten aikuisia, etenkin yli kolmekymppisiä, syrjitään koulutuspolitiikassa samalla tavoin kuin työmarkkinoillakin?!. Monipuolista ja tutkintoon tähtäävää ammatillista koulutusta ta-otaa pääsääntöisesti

semmat.

Uudella tuella voitaisiin korvata nykyinen valtion työllistämispalvelu, jonka avulla työllistetään juuri ko. kohderyhmään kuuluvia työttömiä. Työllistämispalvelussa otetaan työttömiä työvoimatoimiston palvelukseen ja sijoitetaan heitä vapaaehtoisjärjestöihin ja yhdistyksiin töihin. Työllistämispalvelu, joka vakinaistettiin äskettäin, on raskas ja byrokrattinen järjestelmä. Työllistettyjen määrä on vuonna 1996 ollut keskimäärin 2000. Valtion työllistämispalvelun avulla on työllistetty vetäjiä mm. työttömien yhdistyksiin. Tällöin työllistetty on työsuhteessa työvoimatoimistoon. Työttömien yhdistysten riippumattomuuden kannalta olisi tarkoituksenmukaisempaa palkata vetäjiä suoraan yhdistysten palvelukseen. Tämä voitaisiin järjestää niin, että asetusta työttömien aloitteellisuuden tukemisesta (1788/1995) muutettaisiin niin, että työttömien yhdistysten vetäjiä voitaisiin palkata yhdistykseen maksamalla vetäjien palkkausavustuksella.

Selvitysmiesten käsityksen mukaan on ylipäättään väärä signaali, että osa työttömistä on otettu työsuhteeseen työvoimatoimistoon."

Kun selvitysmiesten käsitys tulkitaan maalaisjärjellä, niin työvoimatoimiston kautta, joka tarkoittaa lähinnä valtion tukityöpaikkoja työllistämispalvelun kautta lopetetaan. Tämä on kuolinisku vapaaehtoisjärjestöille, kylätöimikunnille ym., jotka ovat saaneet työllistettyä suuren joukon pitkäaikaistyöttömiä. Samalla on autettu kotona asuvien vanhusien toimintoja, ettei heidän ole tarvinnut lähteä yhteiskunnan hoiviin "kärsimään". Monelle vanhukseksi työllä ja tuskalla rakennettu oma tupa on arvokkaampi kuin tiilikasarmi. Kuten kirjassaan on sanottu, omatoimivastuksella voidaan palkata vain vetäjiä. Ei muita henkilöitä.

Tällä työttömyysaktiivilla, jos millä saadaan ihmiset eriarvoiseen asemaan ja pellervojen kannattama osuustoiminta kukoistamaan. Ei ole helppoa olla tulevaisuudessa vanhus eikä liikutarjottainen, kun kaikki maksaa satasia, yrityspohjalta kun hoidetaan kaikki asiat.

Risto Kempainen

Vakava sairaus?

Se vaanii kaikkialla kaupassa, elokuvissa, turuilla, toreilla.

Se ei katso kehen se iskee?

Ei ikää, ei kokoa, ei näköä eikä aikaa, ei paikkaa.

Ja kun se iskee varo!

Silmissä sumenee,

päässä humisee.

Jalat eivät pidä,

pyörryttää, vapisee,

heikottaa.

Sydän hakkaa, on yhtä aikaa hiki ja vilu.

Todellisuuden taju katoaa.

Ruokahaluttomuutta,

unettomuutta.

Mitkään lääkkeet eivät auta.

Sairaus on vakava?

Sehän on

RAKKAUS!!!

Marilyn

Hyvinvointivaltiossa

Miksi sinä lompakkoni

niin usein itket tyhjyyttäsi?

Miksi sinä vatsani

niin usein kuriset nälkäsi?

Miksi te jalkani

niin usein kipuristele

muka risaisia jalkineitani?

Ettekö te jo lakkaa valehtelemasta

sillä poliittisten päättäjiemme

mukaan

mehän elämme

hyvinvointivaltiossa!

Antero T (työtön)

"Olisi aika siirtyä kansalaispalkkaan"

Valtiovarainministeriö on aloittanut syksyn budjetineuvottelut eri ministeriöiden kanssa. Ja taas työttömät saavat pelätä, mitä heikennyksiä työttömyysturvaan on tulossa. Itse pidän nykyistä työllistämismallia ai-

kansa eläneenä. Olisi aika siirtyä jonkinlaiseen kansalaispalkkasysteemiin. Jokaiselle vaikkapa 4500 markkaa kuukaudessa bruttona, jolloin pystyttäisiin velvoittamaan jonkinlaiseen työelämän (kolmas sektori). Jos työ

ei kiinnostaisi, tulisi vain peruspäivärahaa. Luukuta toiselle juoksemisen vähäisiä.

Seppo Kiiskinen
Lieksa

on huomattavasti monipuolisemmin ja usealta alalta. Tässä olisi opetusministeriön eriarvoisuutta suosiville koulutussuunnittelijoille todellista pohdittavaa. Ovathan aikuiset maksaneet va vuosikymmeniä veroja toisin kuin nuoret. Eli tasapuolisuutta kiitos! Ja lopettakaa se ikärasismi!

Nimim. J. Laakso

LOPETTAKAA IKÄRASISMI!

nuorille. Aikuisille tarjonta on edelleenkin varsin suppeaa, vaikka jatkuvasti puhutaan siitä, että työnteikijän tai työttömän on kyettävä kouluttautumaan uudelleen ja kehitettävä osaamistaan. Miten?! Tästä tarjonnan vähäisyydestä olkoon eräänä esimerkinä omaehtoinen tietotekniikan perustutkinto jonka opetusta tarjoaa vain Ammatti-instituutti (Hki). Hakijoita on ko. koulutukseen niin pal-

jon, että omasta opiskeluhallusta, haakuaktiivisuudesta sekä suuresta opiskelunmotivaatiosta huolimatta opiskelumaan pääsy näyttää mahdottomalta. Omituisista on myös se, että ko. koulutukseen otetaan paljon nuoria vaikka yli 25-vuotiaita hakijoita olisi pilvin pimein. Sitten vielä kehdataan puhua aikuiskoulutuksesta. Työministeriön tutkimuksissa on todettu ATK-ala tulevaisuuden alaksi. No,

miksi ihmeessä sitten mikään muu ammatillinen oppilaitos ei tarjoa tämän tyyppistä ammatillista opetusta? Miksi yhdelle palveluhaluttomalle ja syrjivälle laitokselle on aMettu monopolioikeus? Ja miksi ihmeessä ammatilliset oppilaitokset eivät tehosta koulujensa käyttötästä iltakouluilla lukioiden tapaan!? Samalla työllistyisi muutama opettajakin. Muualla Suomessa koulutustarjontaa

Kirjailija Vuokko Tolonen Pispalasta

Jos työttömän pitää suostua mihin tahansa, olemme rakentamassa uutta orjayhteiskuntaa"

Yksi merkittävimpiä tänä vuonna ilmestyneitä romaaneja on Vuokko Tolosen Tampereen ilmasto. Lähitulevaisuuden mahdollisuuksia ja uhkia rohkeasti ja yllättävästi pohtiva romaani on kaivattu puheenvuoro siitä, mihin suomalaisen ja yleensä länsimaisen elämänmuoto on johtamassa.

Tampereen Pispalassa asuva kirjailija on myös Pirkkalaiskirjailijoiden puheenjohtaja sekä Pispalan kirjastoyhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistyksen perustama kansalaiskirjasto aloitti tämän vuoden toukokuussa. Teko oli pispalalaisten vastaveto sille, että Tampereen kaupunki lakkautti Pispalan kirjaston säästöyistä viisi vuotta sitten.

-Tällä meidän omalla kirjastolla on vahvasti kaksi puolta. Ensinnäkin tämä osoittaa, että ihmiset saavat aikaan mitä vain mitä he yhdessä päättävät. Toinen puoli on, ettei tällaista kirjastoa saisi olla olemassa. Jos me teemme itse kaiken sen, mikä kuuluisi yhteiskunnalle, pian meidän on rakennettava omat koulumme ja sairaalamme, sanoo Vuokko Tolonen.

Pispalan kansalaiskirjaston perustamista kuitenkin puolustaa sillä, että alueen asukkaat tekivät kaiken voitavansa kirjaston säilyttämiseksi. Taisto oli tuima, ja tappio karvas. Pispalan kirjastoyhdistys on Vuokko Tolosen mukaan valmis milloin tahansa liittämään kansalaiskirjaston osaksi kunnallista kirjastolaitosta.

-Suomen julkinen kirjastolaitos on niin arvokas asia, että sen asemaa ei

Kirjailija, Pirkkalaiskirjailijoiden puheenjohtaja ja Pispalan kirjastoyhdistyksen puheenjohtaja Vuokko Tolonen puhuu kovia sanoja työttömyydestä ja työttömiä syyllistävästä asenteista.

tule, millään tavoin heikentää. Meidän pitäisi olla ylpeitä omasta kirjastolaitoksestamme, jollaista ei ole esimerkiksi suurissa EU-maissa, Tolonen jatkaa.

Toinen puoli asiassa on ihmisten yhteinen tahto ja toiminta, jolla Tolosen mukaan saadaan aikaan mitä vain halutaan. Siitä talkootyöllä, lahjoituksilla sekä työvoimapiiriin ja kaupungin kulttuuritoimiston tuella

aikaan saatu kirjasto on oiva esimerkki.

Talkoissa on ollut kolmisenkymmentä pispalalaista, joista kymmenkunta varsinaista aktiivia. Merkittävä oli myös pispalalaisten yritysten ja eräiden tietokonefirmojen tuki. Kirjastojen atk-ohjelmia laativa Prity Lib lahjoitti 30-40000 markan arvoisen ohjelman, jota ilman kirjojen luokitus ja luettelointi olisi ollut hy-

vin työläs homma.

-Työvoimapiiriin omatoimisuusavustus oli aivan raukaiseva tämän hankkeen onnistumiselle, samoin työllistämispalvelun antama apu. Saamme kerralla yhden työntekijän, vaikka tarve olisi vähintään kaksi. Mutta kun työllistämispalvelu lakkaa, emme tiedä tuleeko mitään korvaavaa tilalle. Itse emme palkkoja pysty maksamaan, sillä yhdistyksen tilin saldo on keskimäärin alle 50 markkaa.

Palkkoja ja kuluja ei kateta myöskään yhdistyksen jäsenmaksuilla, jotka aikuisilta ovat 30 markkaa ja lapsilta 10 markkaa. Jokainen lainaaja liittyy automaattisesti jäseneksi. Monet jäsenet puolestaan karttavat kirjaston kirja-, lehti- ja äänitevalikoimaa.

Vuokko Tolonen harmittelee lehtien - varsinkin isojen - nihkeyttä antaa vapaakappaleita Pispalan kirjastolle.

-Jos lehtiä olisi tarjolla, toimisi alkuperäinen idea kirjastostamme alueen asukkaiden sosiaalisena kohtauspaikkana paljon nykyistä paremmin. Mutta tuleehan meille sentään Alibi- ja Se-lehdet, naurahtaa Vuokko Tolonen.

Takaisin orjuuteen?

Kirjastosta, kansalaistoiminnasta ja julkisen vallan vastuusta puhe kääntyy työttömyyteen ja yleiseen yhteiskuntapolitiikkaan. Vuokko Tolonen ei säästele sanojaan puhuessaan kaikesta syyllistämisestä, vääristelystä ja lässytyksestä, mikä työttömyyteen ja työttömiin

liittyy julkisessa keskustelussa. Kun yhteiskunta on nostanut käteensä työttömyyden edessä, tehdään työt-

tömistä syyllisiä.

-Vaikka työttömyys alenisikin, ehkä noin kymmenen prosentin työttömyys on tullut jäädäkseen. Tämän toteaminen ei oikeuta hyväksymään työttömyyttä, sillä sen tuhot ovat niin valtavat ihmiselle, maalle ja maailmalle. Työttömien itsensäkin pitäisi toimia rohkeammin työttömyyttä vastaan, sanoo Vuokko Tolonen.

Hänen mielestään mikään sinällään hyväkään toiminta ei korvaa palkkatyötä ja sen antamaa turvaa. Ja parhaimpaa kansalaistoimintaa ei korvaa toimivia ja tasa-arvoisia yhteiskunnan palveluja. Jo nyt on nähtävissä mitä lisääntyvä taloudellinen eriarvoisuus tuo koulutuksessa, jossa ollaan palaamassa vanhaan luokkayhteiskuntaan.

-Jos työttömän pitää suostua mihin tahansa, olemme rakentamassa uutta orjayhteiskuntaa. Puheet työttömyyskorvauksen vastikkeellisuudesta ovat käsittelemättömiä: ne johtavat vain perusoikeuksien polkemiseen ja yhteiskunnan lisääntyvään kontrolliin. Jos yhteiskunta voi osoittaa työtä rahaa vastaan, eikä yhtä hyvin voitaisi perustaa kunniallisia palkkatyösuhteita?

Pispalaiskirjailija sanoo, että häntä raivostuttaa kaikenlainen lässytys työttömyyden ympärillä, esimerkiksi "työttömien aktiivointi" on hänestä jo käsitteenä "älöttävä hirviö".

-Sehän sisältää alentavan lähtökohdan, ikäänkuin työtä olisi tarjolla jos se vain kelpaisi. Minua koskettaa kipeästi niiden ihmisten kohtalo, joilla olisi vaikka mitä haluja ja lahjoja, mutta joilla ei ole mahdollisuutta tehdä työtä.

HANNU OITTINEN

Työllistämistukitoiden tarkoituksellinen pätkiminen on lainvastaista

Kuluvan vuoden alusta tuli voimaan työttömyysturvalain muutos, jonka mukaan ansiosidonnaisen työttömyysturvan niin sanottu työssäoloehto pidennettiin yhteensä kymmenen kuukauden työskentelyksi edeltävien kahden vuoden aikana. Aiempi kuuden kuukauden työssäoloehto oli johtanut siihen, että käytännössä työttömille tarjottiin aina puolen vuoden työjaksoa, ja lyhytkestoisten töiden vastaanottamiseen ei ollut edes motivaatiota.

Jo ennen lainmuutoksen voimaantuloa työministeriö antoi työvoimapiireille ja työvoimatoimistoille ohjeen, jonka mukaan lainmuutos ei saa johtaa siirtymiseen kymmenen kuukauden tukityöllistämisyksiköihin (Dnro 2620/40/96 TM 11.9.1996). Ministeriön mukaan tuollainen menettely olisi tarkoituksidonnaisuusperiaatteen vastaista ja siten laitonta.

Ministeriö myös kehotti työvoimapiirejä tekemään tarkastuksia työvoimatoimistoissa sen selvittämiseksi, oliko kymmenen kuukauden tukipäätöksiä tehty. Myös ministeriön si-

säinen tarkastaja ja ulkopuolinen tiilitarkastusrytitys tulisivat valvomaan tukipäätöksiä. Erikseen korostettiin, että tukipäätöksiin aikaansaatavien työllistämisyksiköiden tule olla keskimäärin kuuden kuukauden mittaisia.

Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmä katsoo, että työministeriön ohjekirje on yksipuolisesti painottanut ja asiallisesti merkitsee työvoimatoimistoille annettua kieltoa tehdä päätöksiä yli kuuden kuukauden tukityöllistämisestä. Tällaista kieltoa ei sisälly lakiin. Tukityöllistämisen tarkoituksena on turvata työttömän yhteys työelämään ja edistää hänen työllistymistään työmarkkinoilla. Myös Suomen hallitusmuoto sisältää oikeuden työhön perusoikeutena ja velvoittaa kaikki viranomaiset toimii työllisyys edistämiseksi. Jos tarjolla on sekä tukityöllistämiseen soveltuva työtettava että siihen sopiva ja halu-

kas tekijä, hallinnollisten ohjeiden avulla ei tule vaikeuttaa sellaisten tukityöllistämisyksiköiden syntymistä, jotka edistävät henkilön pysyvää työllistymistä.

Työministeriön ohje on jo johtanut kirjaviin käytäntöihin eri puolilla maata. Eräissä työvoimapiireissä ymmärretään, ettei kirje voi pätevästi kieltää yli kuuden kuukauden tukityöllistämisyksiköiden sillon, kun sellaiseen on asiallinen tarve. Toisissa työvoimapiireissä puolestaan on omaksuttu käytäntö, jonka mukaan työttömälle myönnetään tukityöllistämisyksiköiden ja työssäoloehdoton karuttavana koulutusajana yhteensä korkeintaan 42 viikkoa, jotta 10 kuukauden raja vain ei täytyisi. Jälkimmäinen käytäntö on työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmän mielestä hallinnon tarkoituksidonnaisuusperiaatteen vastainen ja siten

lainvastainen. Se merkitsee myös yksittäisten työttömien asettamista asuinpaikanperusteella erilaiseen asemaan ilman hyväksyttävää syytä ja siten hallitusmuodossa ja kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa kiellettyä syrjintää.

Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmä pitää työministeriön edellä mainittua kirjettä yrityksenä estää tapauskohtainen harkinta työvoimatoimistoissa. Siten ministeriön kirje loukkaa hallinnon tarkoituksidonnaisuuden periaatteita ja työttömien oikeutta tulla kohdelluiksi yksilöinä. Lisäksi se johtaa syrjintään. Asiantuntijaryhmä ehdottaa, että työministeriö laatisi asiassa uuden, työttömien ihmisoikeudet asianmukaisesti huomioivan ohjeen.